

NÉPÚJSÁG

2026. július 16.,
csütörtök
LXXVIII. évfolyam
155. (22315.) sz.
Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3⁰⁰ lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

20 év a WizzAirrel Mérföldkő a régió lakosságának életében

Csibi Attila Zoltán, Ian Marin és Peti András

Fotó: Nagy Tibor

Marosvásárhelyről Budapest felé tartva, 20 évvel ezelőtt szállt fel az első WizzAir-gép Románia területén. Ez olyan emlékezetes pillanat, amely meghatározta a marosvásárhelyiek és a régióban élők összeköttetését a világgal, hiszen ettől kezdve kinyílt a világ, könnyen, olcsón és kényelmesen vált elérhetővé Európa, sőt átszállással az egész földkerekség.

Mezey Sarolta

A Marosvásárhelyi Transilvania Nemzetközi Repülőtéren a 20 éves jubileumi ünnepségen jelen volt Ian Malin, a légitársaság kereskedelmi igazgatója, Csibi Attila Zoltán, a Maros Megyei Tanács alelnöke, Peti András, a repülőtér vezérigazgatója és számos meghívott, köztük a WizzAir kék-ciklámen egyenruhás légikísérői, akik színt és eleganciát kölcsönöztek a rendezvénynek. Idén tavasszal a WizzAir új fejezetet kezdett

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje

idejében
megújítani
előfizetését!

Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
olcsóbban,
mint ha megvásárolná!

Két év utazás
a világ körül

Egy hosszabb útra indultunk,
amely során nemcsak magunkra,
hanem a természet megfigyelésére
is több idő jutott.

5.

A szólásszabadság
nem jogosít fel
a gyűlöletre

Románia jogrendszere
egyértelműen szabályozza a
kérdést, így ha valaki nemzeti, faji,
vallási vagy egyéb védett
tulajdonság alapján uszít,
gyűlöletet kelt vagy diszkriminatív
kijelentéseket tesz, azzal átlépi a
büntetőjog határát.

7.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

AKTUÁLIS

„Megy a gőzös” ...

Vajda György

Az ismert dalt idézve indítom gondolataimat, ugyanis a minap a romániai szállításiügyi minisztérium közzétette az utasoknak szánt online kérdőív válaszainak eredményeit, miszerint a megkérdezettek 86 százaléka nem ajánlja másoknak a román vasutak szolgáltatásait (lásd cikkünket a harmadik oldalon). A miniszter ennek kapcsán azt nyilatkozta: „kiderült, hogy papíron minden rendben van, a gond csak az, hogy az emberek nem papíron utaznak”. Tragikomédiába illő felismerés, 36 évvel a rendszerváltás után. A CFR helyzetét évtizedek óta pellengérré állította a hazai média. Az illetékesek mindig kimagyarázták magukat, vagy mást hibáztattak tehetetlenségük miatt. Közben időnként fény derült arra, hogy az infrastruktúra elütni, az állami céget valósággal kirabolták, tönkretették azok, akiknek az lett volna a feladata, hogy korszerűsítsék a rendszert, legyen szó vasúthálózatról, vagonokról, mozdonyokról, teherszállításról. Felszámolták a mellékvágányokat, elherdálták, hagyták leromlani a vagonokat, síneket, és sorolhatnánk mindazt, ami eddig történt. Mindezek mellett azt is el kell ismerni, hogy az utóbbi években – az uniós támogatásoknak köszönhetően – hozzáfoglak a hálózatfelújításához. Dolgoznak a Kolozsvár és Nagyvárad közötti vonalon és az országban másutt is, felújítottak állomásokat (Marosvásárhelyen is). Aki utazott külföldön vonattal, az láthatja, hogy a vasúti szállítás terén így is több évtizedre le vagyunk maradva más országokhoz képest. Ahogy mondják, azt a vonatot lekéstük, amely ezen a téren felzárkóztatott volna más európai országok szintjére.

(Folytatás a 3. oldalon)

JÚLIUS

16

CSÜTÖRTÖK

Ma **VALTER**,
holnap **ENDRE, ELEK** napja
Az év 197. napja, hátravan 168 nap

IDŐJÁRÁS

Zivatar lehetséges
Hőmérséklet:
max.: **30 °C**
min.: **16 °C**

naptár
Isten éltesse!

ENDRE: az András név magyar alakváltozata, amely a görög-latin Andreas névből származik. Jelentése: férfi.
ELEK: vitatott eredetű; a görög Alexiosz (Alex) magyar megfelelője, de származhat a régi magyar Velek névből is.

VALUTAÁRFOLYAM BNR: 2026. július 15.	
1 €	5,2411 lej
1 \$	4,5892 lej
100 Ft	1,4588 lej
1 g arany	594,2945 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

M E G Y E I H Í R E K

Hamarosan befejezik a Víztelep utcai bölcsőde felújítását

Jól haladnak a marosvásárhelyi a Víztelep utcai bölcsőde felújításával. A munkálatokat folyamatosan végzik az új és a meglévő épületben is: elkezdődött az ablakok és ajtók beszerelése, a víz-, fűtés- és villanyhálózat kialakítása. Az új épületrészben már a padlófűtési rendszer is elkészült, a következő időszakban pedig a homlokzat kialakítása következik. Ha minden a tervek szerint alakul, a bölcsőde 2027 elején készül el.

Népszerű turisztikai célpont az állatkert

Az idén több mint 150 ezren keresték fel a marosvásárhelyi állatkertet. Korondi Kinga sajtószóvivő lapunknak elmondta, hogy az állatkertben több, Romániában egyedül itt található állat van – például a fehér kezű gibbon, a zsiráf vagy az elefánt –, így ezek különösen vonzóak a látogatók számára. Emellett az átjárós kifutók is mindig nagy sikernek örvendenek, hiszen nem mindennap sétálhat át az ember például kenguruk vagy trópusi madarak között. Kiemelte, hogy az állatkert az év minden napján nyitva tart, október 31-ig még nyári program szerint, 9 és 18 óra között várja a látogatókat.

Kelta dalok a GCafében

Július 23-án 21 órától a marosvásárhelyi Cuza Vodă utca 33. szám alatt levő G-kávézóban kelta dallamok, filmzenék egyedi feldolgozásban, improvizatív részekkel átszőve hangzanak el hegedűn és gitáron. A dallamok egyszerre idézik fel a kelta hagyományt saját zenei improvizációkkal. Előadók Pethő Csaba – gitáron és Bálint Beatrix – hegedűn.

Hass, alkoss, gyarapíts – a reformkor könyvei a Teleki Tékában

Július 17-én, pénteken tartják a Beszélő könyvek című rendezvény 2025/2026-os évadának lezáró-összegző alkalmát a marosvásárhelyi Teleki–Bolyai Könyvtárban. A reformkori könyvkiadás itt található példányairól, a kor vezéreszméit tükröző alapművekről, a Marosvásárhelyhez köthető korabeli könyvekről és kéziratokról László Lóránttal, A haza fényre derül! című kiállítás kurátorával Lázok Klára, az est házigazdája beszélget. Ezután, László Lóránt vezetésével, a kiállítást is megtekinthetik a résztvevők.

My Family Market

Július 18-án, szombaton 8 és 16 óra között a marosvásárhelyi Tudor negyedben levő Gyémánt parkban tartják meg a helyi termelők és kézművesek júliusi vásárát, a My Family Marketet. A szervezők ezúttal is öt ajándécsomagot sorsolnak ki azok között, akik személyesen vásárolnak a vásárbán, és feliratkoznak a tombolára a vásárosoknál.

Hírszerkesztő: Szeredai Vivien

Őrizetben egy gyújtogató

Rongálás miatt indított büntetőeljárás keretében végzett nyomozás eredményeként a Maros Megyei Rendőrség közlekedésrendészeti osztályának munkatársai július 13-án 24 órára őrizetbe vettek egy 40 éves marosvásárhelyi férfit, akit azzal gyanúsítanak, hogy köze volt a marosvásárhelyi vasútállomás rakodóterületén keletkezett tűzhöz.

A marosvásárhelyi hivatásos tűzoltókat július 9-én este 22 óra körül az Állomás tér környékén kitört tüzesethez riasztották, ahol felhalmozott vasúti talpfák gyulladtak ki és égtek, sűrű füstöt árasztva. A helyszínre három tűzoltóautó, valamint egy SMURD-mentőegység érkezett. A tűz az 50 rakásból 9 rakás vasúti talpfát érintett, összesen mintegy 18 köbméter kreozottal kezelt fát.

Az elvégzett vizsgálatok során megállapították, hogy 111 darab kreozottal kezelt vasúti talpfa részben megsemmisült. A keletkezett kár értéke megközelítőleg 52.000 lej. Az ügy kivizsgálása a Marosvásárhelyi Bírósági Ügyészség irányításával folytatódik – tájékoztatott a Maros Megyei Rendőrség sajtóosztálya. (pálosy)

Fotó: ISUI

Baleset Názánfalván

A marosvásárhelyi hivatásos tűzoltókat július 14-én, kedden egy közúti balesethez riasztották Názánfalva Fő utcájára. A helyszínre a mentőegységek több járműve is megérkezett. A balesetben személygépkocsi és furgon ütközött. Három személy sérült meg, mindannyian eszméletüknél voltak és együttműködtek a mentőkkel, ketőt enyhébb sérülésekkel szállítottak kórházba – tájékoztatott a Maros Megyei Tűzoltóság sajtóosztálya. (szer)

Fotó: ISUI

Lezajlott a véglegesítő vizsga írásbeli szakasza

Közel 250-en vizsgáztak a megyében

Július 14-én, kedden tartották a pedagógusok véglegesítő vizsgájának írásbeli szakaszát. A marosvásárhelyi Transilvania Gazdasági Főgimnáziumban megrendezett négyórás próbán közel 250-en vettek részt.

A Maros Megyei Tanfelügyelőség tájékoztatása szerint a megyében összesen 255-en jelentkeztek a megmérettetésre, akik közül végül 242-en vettek részt a vizsgán. A jelentkezőknek olyan feltételeket kellett teljesíteni, mint: legalább egy évet tanítottak a szakiránynak megfelelően, a folyó tanévre jó vagy nagyon jó minősítést kaptak, illetve

az óralátogatáson és a szakmai portfólió értékelésekor kapott jegyekkel legalább 8-as átlagot értek el, de az egyes feladatokra kapott jegyek nem lehettek 7-esnél alacsonyabbak.

A vizsga sikeres teljesítéséhez legalább 8-as átlagot kell elérni. Akik sikeresen teljesítik a próbát, jogosultak lesznek a közoktatásban való tanításra. Az első eredményeket július 21-én, kedden teszik közzé a definitivat.edu.ro honlapon és a vizsgaközpontokban. Az óváásokat aznap, illetve július 22-én lehet benyújtani a vizsgaközpontokban. A végleges eredményeket július 27-én, hétfőn teszik közzé a honlapon és a vizsgaközpontokban egyaránt. (sz. v.)

NGOs Night Out

Civil szervezetek éjszakája

Több romániai város mellett Marosvásárhely is részese lesz idén az NGOs Night Out nevű nagyszabású rendezvénynek. Az országos nonprofit közösségeket összefogó, az AmpliFY Egyesület szervezésében megvalósuló rendezvényre a nonprofit és üzleti szektor, valamint a helyi közösségek több mint ezer résztvevőjét várják.

Az esemény július 21-én egy időben zajlik majd mind a 12 városban – Marosvásárhely mellett többek között Brassóban, Kolozsváron, Nagyváradon és Temesváron –, az érdeklődők pedig egy informális találkozón vehetnek részt (előadások és panelbeszélgetések nélkül), a cél a

hosszú távú kapcsolatok és együttműködés kiépítése. A marosvásárhelyi alkalom társszervezője Marius Dumitrescu, a MureșHUB képviselője.

A szervezők tájékoztatása szerint a szóban forgó szervezetek képviselőinek Romániában kevés lehetőség adódik arra, hogy találkozhassanak és kapcsolatokat építhessenek ki, ezért ezt a hiányosságot igyekeznek pótolni az NGOs Night Out rendezvénnyel. Mint írták, a tavalyi alkalmon több mint 600-an vettek részt, idén pedig még nagyobb érdeklődésre számítanak.

Az eseményen való részvétel ingyenes. Regisztráció, illetve bővebb információk a következő linken érhetők el: <https://luma.com/ngos-night-out-21-iulie> (szeredai)

Nem ajánlják a vasúti közlekedést az utasok

Radu Miruță ügyvivő közlekedési miniszter hétfőre a minisztériumba kérte a Román Vasúti Személyszállító Vállalat (CFR Călători) vezérigazgatóját, miután az utasoknak szánt online kérdőívet kitöltők 86 százaléka azt jelezte, hogy nem ajánlaná másoknak az utazását.

Az ügyvivő tárcavezető vasárnapi Facebook-bejegyzése szerint a kérdőívet egy hét alatt 1091-en töltötték ki. A válszadók 65 százaléka a nem működő légkondicionálót, 29 százaléka pedig a mosdók és a vasúti kocsik tisztaságát nevezte meg fő problémaként. Az utasok 70 százaléka InterRegio (IR) vonattal utazott, ahol a légkondicionálás az alapfelszereltséghez tartozik – hívta fel a figyelmet Miruță. Az ügyvivő miniszter azt is közölte, hogy a CFR-nek ezentúl két napon belül választ kell adnia minden bejelentésre, és ahol mulasztás történt, a felelősöknek viselniük kell a következményeket. „Lejárt az az idő, amikor a problémákat el lehetett rejtteni a jelentésekben. Mostantól minden jelzett problémával foglalkozni kell” – nyilatkozta.

A tárcavezető korábban szintén a Facebookon számolt be arról, hogy az elmúlt hetekben több panaszlevelet is kapott vonattal utazó állampolgároktól. Az utasok főként a légkondicionáló berendezés nem megfelelő működése, a vonatok késése, a hiányos utastájékoztatás és a rossz utazási körülmények miatt panaszkodtak. Beszámolója szerint utasként maga is felhívta a CFR ügyfélszolgálatát, hogy az esetleges bejelentésekről érdeklődjön, de 15 percen keresztül senki nem fogadta a hívását. Ezt követően a Román Vasúti Személyszállító Vállalat igazgatójától, illetve a vasúti infrastruktúrát kezelő vállalat (SNCFR) igazgatójától kért információkat. „Kiderült, hogy papíron majdnem minden rendben van, a gond csak az, hogy az emberek nem papíron utaznak. Ezért a tényleges helyzetet akarjuk látni, és ahol szabálytalanságokat találunk, ott a törvénynek megfelelően járunk el, szükség esetén szankciókat is alkalmazva, különösen azokban az esetekben, amikor a karbantartásért fizetnek, de azt a gyakorlatban nem végzik el” – írta bejegyzésében a miniszter. *(Agerpres)*

Nyugdíjcsalás gyanúja miatt vizsgálódik a DIICOT a bukaresti nyugdíjpénztárnál

A DIICOT ügyészei szerdán házkutatást tartanak a bukaresti nyugdíjpénztár egyik alkalmazottjának irodájában egy nyugdíjcsalással kapcsolatos ügyben. A gyanú szerint az érintett egy olyan bűnszervezet tagja, amely hamisított adatok alapján több mint 860 személy számára állított ki nyugdíjmegállapító határozatokat. Hivatalos források szerint az ügyben egy igazságügyi szakértő és egy volt munkaügyi felügyelőségi alkalmazott is érintett.

A DIICOT közleménye értelmében szerdán 30 bukaresti, valamint Ilfov, Teleorman, Konstanca, Giurgiu, Ialomița, Călărași és Galac megyei helyszínen – magánszemélyek otthonában, cégszékhelyeken és egy közintézményben – zajlik házkutatás. Az ügyben bűnszervezet létrehozása, információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás, különösen jelentős kárt okozó csalás, nem a nyilvánosságnak szánt információk felhasználása és ezek arra nem felhatalmazott személlyel való megosztásának gyanújával vizsgálódnak. Az ügyészek szerint a bűnszervezetet 2018-ban hozták létre Bukarestben, majd a tevékenységet kiterjesztették több megyére. A szervezetnek hét alaptagja van, akik közül ketten közalkalmazottak. A DI-

ICOT szerint a bűnszervezet tagjai valótlan adatokat rögzítettek az Országos Adóhatóság (ANAF) adatbázisában, olyan hamis D112-es adóbevallások benyújtásával, amelyek fiktív munkaviszonyt igazoltak. Az illetékes nyugdíjpénztárak ezek alapján adják ki a nyugdíjmegállapító határozatokat. A bűnszervezet tagjai tevékenységet nem végző nonprofit szervezeteket, fantomcégeket, valamint kiszolgáltatott helyzetű személyek adatait használták fel arra, hogy olyan okiratokat állítsanak ki, amelyek valótlanul igazolták az érintettek munkaviszonyát. Az így szerzett fiktív szolgálati időért 15 ezer és 50 ezer lej közötti összeget fizettek a „szolgáltatást” igénybe vevő személyek. A nyomozati anyag szerint öt év alatt több mint 860 személy jutott ilyen módon fiktív munkaevévekhez. A hamis dokumentumok alapján ugyanakkor több mint 170 személy esetében emelték meg a nyugdíj összegét, illetve állapítottak meg nyugdíjjogosultságot. A nyugdíjpénztárakat ért kár 2024. december 31-ig elérte a mintegy 7 millió lejt, és a jogosulatlan kifizetések miatt az összeg azóta is folyamatosan nő – állítja a vádhatóság. Az ügyészek szerint a héttagú szervezet tevékenységét további 13 gyanúsított segítette az idők során. A gyanúsítottakat a DIICOT központi székhelyén hallgatják ki. *(Agerpres)*

Változékony, viharos időjárás lesz a következő napokban

Újabb elsőfokú riasztásokat adott ki szerdán az Országos Meteorológiai Szolgálat (ANM), az ország területének közel felében viharok várhatók csütörtökön. A meteorológusok szerint fokozódik helyenként a légköri instabilitás. Csütörtök déltől este 10 óráig szintén elsőfokú riasztás lesz érvényben a várható záporok, zivatarok miatt a hegyvidék túlnyomó részén, Máramarosban, Erdély keleti és délkeleti részében, Oltenia északi és keleti felében és Munténia nyugati és északi részében. A csapadék mennyisége elérheti a 15–25 litert, helyenként meghaladhatja a 30–40 litert négyzetméterenként. az Országos Hidrológiai és Vízgazdálkodási Intézet (INHGA) elsőfokú (sárga jelzésű) árvízvédelmi készültséget rendelt el szerdán az ország több megyéjében. A hidrológusok közlése szerint csütörtök déltől péntek reggel 9 óráig nagy mennyiségű víz árad le a patakokon, lejtőkön és vízfolyásokon, villámárvizek alakulhatnak ki, és a vízállás meghaladhatja az elsőfokú

készültségi szintet a következő folyók vízgyűjtő területén (zárójelben az érintett megyék): Aranyos (Fehér és Kolozs), Olt (Szeben, Vâlcea és Argeș), Olteț (Gorj és Vâlcea) és Argeș (Argeș és Dâmbovița). Mindezek mellett elsőfokú (sárga jelzésű) riasztást adtak ki a meteorológusok szerdán az ország négy megyéjét érintő kánikula miatt. Az ANM szerint csütörtök déltől péntek délelőtt 10 óráig Temes, Arad, Bihar és Szatmár megyében kánikula és fokozott hőterhelés várható. A nappali csúcshőmérséklet 34 és 36 Celsius-fok között alakul, az éjszakai minimumok 20 és 22 fok között változnak. A hőmérséklet-páratartalom index meghaladja a kritikus 80 egységet. Ugyanakkor szombat estig az ország minden régiójában nagyon meleg lesz, ami fokozottan kellemetlen hőérzettel társul különösképpen a nyugati, déli, délkeleti területeken, illetve helyenként az ország középső részén. A hőmérséklet-páratartalom index meghaladja a kritikus 80 egységet. *(Agerpres)*

Csalók a ghiseul.ro Facebook-oldalán

A ghiseul.ro online ügyintéző platform vizuális arculatát másoló és a közlekedési minisztérium nevében küldött hamis SMS-ekre figyelmeztetett kedden az Országos Kiberbiztonsági Igazgatóság (DNSC).

Az intézmény Facebook-oldalán közzétett bejegyzés szerint a hamis telefonos üzenetben gyorsajtási bírság befizetésére szólítják fel a címzetteket a közlekedési minisztérium nevében. A sürgető hangnemű üzenetben rövid fizetési határidőt szabnak meg, illetve késedelmi pótlékot, a műszaki vizsga felfüggesztését és ügyességi eljárást helyeznek kilátásba – magyarázták. A DNSC közlése szerint az SMS-ben szereplő hivatkozás egy hamis weboldalra vezet, amely külsőre a ghiseul.ro portált utánozza. Az oldal személyes adatokat, majd a

bankkártya adatait – a kártyaszámot, a lejáratí dátumot és a CVV-kódot – is elkéri, holott állami intézmények ilyen adatokat nem kérnek SMS-ben küldött linken keresztül – hívták fel a figyelmet. Gyanúra ad okot az is, hogy a bírság összege amerikai dollárban (USD) szerepel – tették hozzá. A kiberbiztonsági szakemberek azt javasolják a felhasználóknak, hogy ne kattintsanak az ilyen SMS-ekben szereplő linkekre, és a bírságokat kizárólag a ghiseul.ro oldalon ellenőrizték úgy, hogy a weboldal címét maguk írják be a böngészőbe. Aki már megadta bankkártyaadatait, haladéktalanul vegye fel a kapcsolatot bankjával a kártya letiltása érdekében. A DNSC azt is közölte, hogy a hamis weboldal már felkerült a hatóság tiltólistájára (<https://pnrisc.dnsc.ro/blacklist/>), amelyet folyamatosan frissítenek az újonnan azonosított hamis oldalakkal. *(Agerpres)*

ORSZÁG – VILÁG

Tizenöt éve nem látott mértékben csökkent az átlagbér reálértéke

Májusban éves összevetésben 6,9 százalékkal csökkent az országos nettó átlagbér reálértéke Romániában – közölte szerdán az Országos Statisztikai Intézet (INS). Utoljára 2011 márciusában esett vissza ennél nagyobb mértékben a romániai átlagbér reálértéke, annak hatására, hogy a globális pénzügyi válság miatt hozott megszorító intézkedések részeként a Boc-kormány csökkentette a közalkalmazotti béreket. Áprilishoz viszonyítva a reálértéken számított csökkenés 3,3 százalék volt. Éves összevetésben nominális értékben 3,2 százalékkal, 5.684 lejre (mintegy 391 ezer forint) emelkedett májusban a román nettó átlagbér, ami 2020 áprilisa óta a legkisebb növekedés. Ennek a fő oka az, hogy 2025 januárja óta Romániában be vannak fagyasztva a közalkalmazotti bérek, és tavaly a Bo-lojan-kabinet megszüntetett egy sor bérpótlékot. Ennek következtében a közigazgatásban 4,5 százalékkal, míg a közoktatásban 4,7 százalékkal csökkent a nettó átlagbér. A májusi éves inflációs ráta a nominális bérnövekedési aránynak több mint háromszorosa, 10,84 százalék volt. A nettó átlagbér nominális növekedési dinamikája továbbra is csökkenő tendenciát mutat, a márciusi érték 4,3 százalékkal, az áprilisi pedig 3,5 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. *(MTI)*

Pedagógusok véglegesítő vizsgája

A beiratkozottak 96,4 százaléka vett részt kedden a pedagógusi véglegesítő vizsga írásbeli próbáján. A részvételre jogosult 9.615 jelölt közül 9.269-en jelentek meg a vizsgán. A szabályzat lehetőséget biztosít a visszalépésre, amivel 318-an éltek, személyes okokra hivatkozva. Csalási kísérlet miatt három vizsgázót kizártak, míg 346 jelentkező nem jelent meg a vizsgán. A minisztérium közlése szerint összesen 8.948 dolgozatot értékelnek. A vizsga első eredményeit július 21-én teszik közzé, óvásokat aznap 20 óráig és másnap délig lehet benyújtani. A végleges eredményeket július 27-én közlik. A sikeres vizsga feltétele a legalább 8-as osztályzat megszerzése. *(Agerpres)*

Brüsszeli toronyháztűz

Egy román állampolgár életét vesztette, egy másik pedig súlyosan megsérült a kedden egy brüsszeli toronyházban keletkezett tűzben – közölte szerdán a román külügyminisztérium. A tárca tájékoztatása szerint a sérült román állampolgárt kórházban ápolják. A brüsszeli román nagykövetség kapcsolatban áll a belga hatóságokkal, valamint az érintett kórházzal, és szükség esetén konzuli segítséget nyújt. A tűz egy felújítás alatt álló toronyházban, az Oxy Towerben ütött ki, ahol több mint 200 munkás dolgozott. A tűz a második emeleten keletkezett, majd a liftaknán keresztül az épület első emeletére és az alagsorra is áterjedt. Több munkás a felvonóban rekedt, és nem tudták időben kimenteni őket. *(Agerpres)*

„Megy a gőzös” ...

(Folytatás az 1. oldalról)

Azt mondanom sem kell, hogy nem véletlenül karolta fel az unió a romániai vasúti hálózat felújítását, hiszen mindenekelőtt a legkörnyezetkímélőbb tömegközlekedési eszköz, amennyiben villamos energiával működtetik. Azért, hogy meggyőződjunk hatékonyságáról, nem kell Japánba utaznunk, hiszen már közelebb is van olyan ország, amelyről igazán példát vehetünk.

Valamikor az átkosban, amikor az utolsó vagonba szorulva jártunk kirándulni a hegyekbe, az volt a szokás, hogy nem váltottunk jegyet, összepótoltuk, és egy marék aprópénzzel fizettük ki a kalauzt, természetesen jóval a viteldíjon alul. Mindenki jól járt, mi olcsóbban utaztunk, ő meg kiegészítette jövedelmét. Úgy tűnik, hogy az 1989-es rendszerváltás után ragadós lett e példa. A „főnökök” viszont nem aprópénzt, hanem milliárdokat tettek zsebe, és az utasok is vesztettek. S talán emiatt sem épülnek megfelelő ritmusban az autópályák, a terelőutak, és sorolhatnánk azokat a nagy infrastrukturális beruházásokat, amelyeknek a hiánya miatt, a lehetőségek ellenére lelassult nemzetgazdaságunk. Miként a gőzös, amely annak idején Kanizsa felé pöfékelt.

Mérföldkő a régió lakosságának életében

(Folytatás az 1. oldalról)

Marosvásárhelyen, ahonnan 8 ország 10 városába lehet eljutni.

A 20. évforduló örömére a repülőteret este ciklámen fénnel világították meg, jelezve, hogy a WizzAir légitársaság a megyének és a repülőtérenk olyan partnere, amely tiszteletet és elismerést érdemel a helyiek szemében. Az ünnepségre a Maros Művészegyüttest is meghívták, hogy táncosai flashmobbal tegyék hangulatosabbá az ünnepi pillanatot.

Minden második utas WizzAirrel utazik

Ian Malin, a WizzAir légitársaság kereskedelmi igazgatója elmondta, hogy ünnepelni jöttek Marosvásárhelyre, hiszen Romániában, Erdélyben erőteljes a jelenléte a WizzAirnek, amely Európa egyik legnagyobb és leggyorsabban fejlődő fapados légitársasága. Romániában 14 repülőtéren vannak jelen, és gépeik 83 desztináció felé repülnek. A több mint 260 repülőgépet számláló flottájukból 30 gépet itt üzemeltetnek. A romániai légitas-forgalom 50 százalékát a WizzAir bonyolítja le, ami azt jelenti, hogy minden második utas ezt a légitársaságot veszi igénybe.

A kereskedelmi igazgató elmondta, hogy a légitársaság folyamatos növekedésére kell számítani. A legmodernebb környezetkímélő gépekkel bővítik a flottát, amit rövidesen megdupláznak, és az utasok igényeit figyelembe véve növelik az úti célok számát is, a jegyárak pedig elérhetőek mindenki számára.

Európában jelenleg 1200 járatot indítanak, és 19 ezer alkalmazottat foglalkoztatnak. A WizzAir Marosvásárhelyen bázisgéppel rendelkezik, ahol 45 alkalmazottat foglalkoztatnak.

A járatok a világ 27 országában 232 úti célt érnek el. Nem csak fővárosokat, hanem regionális repülőtereket is összekötnek, mint például a Kolozsvár–Antalya vagy a Marosvásárhely–Memmingen járatall. A légitársaság nincs kitéve az üzemanyagkrízisnek, a szükséges mennyiség 70 százalékát mindig tartalékolják, ami ahhoz vezet, hogy a jegyárakat szinten tudják tartani.

A WizzAir számos újítást fog bevezetni, a fedélzeten mindenki számára elérhető lesz a wifi, bevezetik a business class szolgáltatást. A WizzAir oldalán együtt lesz foglalható a repülőjegy, a kedvezményes árú szállás és a szállítás, ezzel is növelve a légitársaság versenyképességét.

– Azt szeretnénk elérni, hogy ha utazásra gondolnak, a WizzAir jusson eszükbe az embereknek! – fogalmazott Ian Malin kereskedelmi igazgató.

A WizzAir fejlődési víziójába saját magunkat is belelátjuk

Csibi Attila Zoltán, a Maros Megyei Tanács alelnöke elmondta, 20 éves volt, amikor a WizzAir az első járatát indította, és nem gondolta, hogy 20 év múlva a marosvásárhelyi repülőtéren ünnepségen fog beszélni.

– A WizzAir fejlődési víziójába saját magunkat is belelátjuk, s az a bizalom, amit kapunk és adunk, továbbra is kölcsönös kell legyen ahhoz, hogy tovább tudjunk fejlődni. Ez nem valaminek a vége, hanem egy kezdet. A megyei önkormányzat ezt a partnerséget szorosabbra szeretné fűzni, a WizzAirtól kapott bizalmat meg fogjuk szolgálni. Azon leszünk, hogy a repülőtér tovább fejlődjön, és ne csak kiindulási pont legyen, hanem a kapu szerepét tölts be egész Erdély felé – mondta a megyei tanács alelnöke.

Az utasok a legfontosabbak

A Marosvásárhelyi Transilvania Repülőtér igazgatója, *Peti András* összefoglalójában a légikikötő stratégiai jelentőségét emelte ki. Beszélt az elmúlt évek jelentős infrastruktúra-fejlesztéseiről, a szolgáltatások javításáról és a légitársaságok igényeihez igazodó repülőtér kialakításáról. „A cél az volt, hogy a repülőtér ismét megbízható és versenyképes partner legyen. Ennek visszaigazolása a Wizz Air visszatérése, amely nem egy lezárt

folyamat, hanem egy új fejlődési szakasz kezdete” – hangsúlyozta az igazgató. Hozzátette, céljuk, hogy a további fejlesztésekkel még jobb szolgáltatásokat, nagyobb kapacitást és új útvonalakat biztosítsanak az utazók számára. „Egy erős repülőtér a térség gazdaságát, turizmusát, oktatását és nemzetközi kapcsolatait is szolgálja. Minél erősebb a repülőtér, annál versenyképesebb Maros megye és Közép-Erdély – mondta Peti András.

– Számunkra, a repülőtér és a WizzAir légitársaság számára a legfontosabbak az utasok és az ügyfelek. S ha ez így volt 20 éven át, remélhetőleg így lesz a következő 20 évben is. Isten éltesse, WizzAir! Isten éltesse, repülőtér! – mondta bizakodva Peti András, a repülőtér vezérigazgatója.

Meglepetések várták az utasokat

A Dortmundba induló járat utasait, illetve a meghívottakat a jubileumi évfordulón ünnepi flashmob, kvízzjáték és számos nyeremény várta. A helyesen válaszolók családi belépőket nyerhettek a Maros Megyei Múzeumba, az állatkertbe, valamint a Visit Maros Turisztikai Információs Iroda jóvoltából ajándécsomagokkal is gazdagodtak.

A Visit Maros egy különleges élménnyel is készült: egy virtuális valóság (VR) repülőgép-szimulátor segítségével az érdeklődők néhány percre pilótának érezhették magukat.

A meglepetések a fedélzeten is folytatódtak: a WizzAir öt darab, egyenként 100 euró értékű utazási utalványt rejtett el a repülőgép utasterében, ezeket a szerencsések találták meg.

CSÜTÖRTÖKI KIMENŐ

Sebestyén Mihály

Előző Kimenőmben folytatást ígértem, ami norvégiai kalandozásunkat illeti. A kalandozás erős kifejezés, nevezzük inkább kellemes utazásnak rokonok körében, akik erejükön felül kitettek magukért és értünk. Gépkocsival hordoztak. Mindenüvé, ami egy olyan kényelmes „utazónak”, mint az alulírott, több mint élvezetes.

Utunkat Geilótól, ettől a kis dél-norvégiai síparadicsomtól Bergenig festői szépségű tájon tettük meg a Hardanger-fjord mellett haladva. Ezt a fantasztikus, már-már holdbeli tájra emlékeztető terepet, utat gleccsek szegélyezik, kopár táj, mély völgyek és fantasztikus vízesések szakítják meg az amúgy is szeszélyes domborzatot, a legnagyobb észak-európai fennsíkot szeli át a két-sávú műút a tengerparti Bergenig. Az utat három-négy méteres rudak szegélyezik, ezek ugyanis azok a bóják, amelyek között a hét hónapig is eltartó tél folyamán kijelölik az utas számára követendő utat. Ugyancsak a „hóvakság” ellen való a faházak élénk színekre történő befestése, ugyanis így a derék norvég polgár, rénszarvaspásztor is megleti házát a fehér rengetegben a hosszú sötét teleken.

A vízesések közléről is megtekinthetők szédítő kilátókról, sőt némelyik mögé is bekerülhetsz, mintegy „a visszájáról” figyelheted meg a vízfűgönny. A látvány lenyűgöző, az emberek nem tudnak betelni a

táj szépségével. Tapasztaltuk ezt, hiszen tele volt turistákkal, belföldiekkel minden ajánlott látványosság. Rénszarvascsordákkal ugyan nem találkoztunk, ámbátor az utazási irodák és prospektusok ígérgetik (nincs medve és farkas, tehát medveszélyt sem jeleznek.) Így aztán a Téalapó (Mikulás és Sánta Klausz papa) legendáját sem cáfolni, sem megerősíteni nincs módunkban, Rudolf pedig röhög a markába. (Van egyáltalán egy csoda-rénszarvasnak marka?)

Belefutottunk a fehér éjszakákba, éjjelkor még nappali világosságban bókásztunk, teljesen elvesztettük az időérzékünket, vártuk az estét, a sötétedést, ami csak éjjel után váltott szürkéségre. Ezért aztán vendégeskedéseink is hosszúra nyúltak. Nem annyira, hogy egyszer talán újra fel ne keressük ezt a csudás országot.

Bergen régi alapítású város, a Hansa-városok legészakibbjá, az Északi-tenger partján fekszik, Norvégia délnyugati részén. Tágabb értelemben a város az Atlanti-óceán partvidékén, a norvég fjordok kapujában várja csudálói és az óriás tengerjáró hajókat. A várost több sziget és hét hegy védi a nyílt tenger közvetlen hullámainól. A norvég fjordok és a híres Byfjorden (Város-fjord) mentén fekszik. A város folyton terjeszkedik, a szigeteket sorra belakják. Éghajlatát a közelben elhúzó Golf-áramlat befolyásolja, ezért a várost az esők városának is nevezik.

Norvég utakon

Ottlétünkör kaptunk hideget-meleget, azaz esőt és nyárszaki tűző napot. A Grieg koncertteremmel szemben egy kis kényelmes hotelben laktunk, ahová automatikusan érintőképernyős beléptetővel jelentkezünk be. Személyzetet nem láttunk, egy menekült ukrán takarítónő kivételével. Ellátogattunk Edvard Grieg zeneszerző vidéki házához, tóparti alkotólakba vonult vissza a komponista, hogy remekműveit megalkossa. Az emlékház mellett tágas, érdekes interaktív múzeum van. (Újságíró-igazolványaink itt is hasznosnak bizonyultak, minden muzeális intézményt ingyenesen kereshettünk fel.) Jártunk egy viking fatemplomnál, amelyért hegyet másztunk, és alagutakon át közelítettük meg legtöbb városon kívüli úti célunkat. Apóro szigetek. Rengeteg szigettel rendelkezik az ország. Talán túl sokkal is. Kértünk egyet magánhasználatra, szívesen adták, csak a fapados repülőgépre nem engedték fel, ezért aztán lemondunk róla. Ám, ami késik, nem múlik...

Különös múzeumban is jártunk, egy egykori leprakórházban. Ez a XIX. századi Szent György kórház (St. Jørgen's Hospital) épületében működik. Ez a világ egyik legjelentősebb orvostörténeti emléke, mivel itt fedezte fel Gerhard Armauer Hansen norvég orvos 1873-ban a lepra kórokozóját (Mycobacterium leprae). Felfedezése tiszteletére a betegséget világszerte Hansen-kórnak is ne-

17 éve a WizzAir kötelékében

Bartha Hunor több mint 17 éve légiutas-kísérő a WizzAir légitársaságnál, tőle kérdeztük, hogyan választotta ezt az állást, és milyen kihívásokkal jár légikísérőnek lenni.

– 2007-ben a WizzAirrel utaztam, s akkor fogalmazódott meg bennem, hogy én is a légitársaságnál szeretnék dolgozni. Elküldtem a jelentkezést, fél év múlva kaptam választ, amikor már nem is számítottam rá. Interjúra hívtak Temesvárra, ahol aztán 2008-ban elkezdtem a felkészülést, s 2009 januárjától folyamatosan dolgozom a WizzAirmél. Minden nap, minden repülés kihívást jelent, de erre fel vagyunk készítve. Nem könnyű a korai felkelés vagy a késő éjszakai hazaérkezés. Havi 11-12 járaton teljesítünk szolgálatot, s ezenkívül vannak a készenléti napok. Ami az utasokat illeti, mindig kerül, aki megnehezíti a légikísérők életét, de szerencsére van rá eszköz, tudjuk kezelni a helyzeteket. Minden évben külön tréningünk van erre, ami segít nekünk ebben – fogalmazott a senior légitas-kísérő.

Kérdésünkre, hogy hová utazott légikísérőként a legmesszebbre a WizzAir légitársasággal, elmondta, hogy Kolozsvárról Dubajba, ahová 5 óra, vissza pedig 5 és fél óra az út. Addig szeretne a légitársaság kötelékében dolgozni, amíg az egészsége engedi, hiszen koronkai lakos lévén a marosvásárhelyi bázis ideális munkahelyet jelent számára.

Az ünnepség közös fénykép készítésével zárult a WizzAir gépe előtt.

vezik. Részletes magyarázatot kaptunk az intézmény egyik fiatal orvostörténészétől, amit annak is köszönhetünk, hogy velünk tartott a kutatóintézet egykori vezetőjének, Ernest Glücknek a fia is. Sírját is felkerestük egy meglepően egyszerű virágos temetőben, ahonnan hiányoznak a hatalmas kripták, a nemlét felhőkarcolói.

Glück Ernő orvosprofesszor és leprakutató Szilágycsehből született 1913-ban, és tekintve zsidó származását, nem nyerhetett felvételt a kolozsvári Ferdinánd egyetem orvostudományi karára, így előbb Pádovában, majd Párizsban tanult. Amikor a németek megszállták Franciaországot 1940-ben, a még meg nem szállt francia területre, majd Norvégiába menekült, ahol elvette rejtegetőjét és megmentőjét, az ugyancsak orvosnő Ágotot. A bergeni egyetem professzoraként hunyt el 1977-ben. A Wikipédiából tudom, hogy szakterülete a sebészeti patológia és általános patológia. Évtizedeken át a bergeni egyetemi kórház (Haukeland Universitetssjukehus) vezető főorvosaként és a neves Gade Intézet (Gades institutt) kutatójaként/proszektoraként dolgozott. Kulcsszerepet játszott a bergeni orvostörténeti emlékek megőrzésében. Feleségével közösen értékes, korábban elvesztettnek hitt lepradokumentumokat találtak meg az intézet padlásán, és alapító elnöke volt a Bergeni Orvostörténeti Gyűjteménynek, amely a Lepramúzeum működtetéséért is felelt.

Házasságából három gyermek született – unokatestvéreim.

SZERKESZTETTE: SÓFALVI SZIDÓNIA

Ahol a tudomány és a kaland összeér

Két év utazás a világ körül

Miért dönt úgy egy marosvásárhelyi születésű fiatal lány és párja, hogy maguk mögött hagyják a megszokott hétköznapiakat, és két teljes évre egy átalakított autóba költözve vágnak neki a világnak? Szőcs Boróka és Vizeli Gergő pontosan ezt tették: Ausztrália és Új-Zéland vadregényes tájai után Délkelet-Ázsiát is útba ejtették, ahol a thaiföldi–mianmari határ peremén, a belépésre nem ajánlott, veszélyes övezetek szomszédságában is kalandoztak. Utazásuk azonban jóval több volt egy átlagos turistaútnál. A két fiatal az út során a Biomimetika Oktatási és Innovációs Egyesületet is képviselte, így a természet mérnöki csodáit és a környezet-tudatosságot szem előtt tartva fedezték fel a vadvilágot. Hogy milyen érzés cápákkal úszni, elefántok közelében élni, és hogyan formálta át az életüket ez a két év, arról Szőcs Boróka mesél.

Sófalvi Szidónia

– *Biológus- és ökológusszemmel nézve miben tért el ez az út egy klasszikus turistaélménytől? Mennyire volt másként „huzalozva” a figyelmetek, mit vettetek észre a környezetetekben, amit egy átlagutazó talán elmulaszt?*

– Egy hosszabb útra indultunk, amely során nemcsak magunkra, hanem a természet megfigyelésére is több idő jutott. Tudatosan kerestünk biomimetikai (egy olyan tudományág, amely a természetben előforduló szerkezeteket vizsgálja és másolja le) példákat, mivel Magyarországon működik egy civil szervezetünk, a Biomimetika Innovációs és Oktatási Egyesület, és anyagokat gyűjtöttünk az utazás során. Mindemellett sok időt szántunk természetfotózásra és videózáásra. Talán egyszer majd fel is dolgozzuk ezeket az anyagokat. Gergő, a párom egyik nagy álma, hogy természetfilmet készítsen, ezért ilyen szempontból is folyamatosan jelen voltunk: amolyan helyszínvadászokként figyeltük az erdőket, a hegyeket, a növényeket, állatokat.

– *Jártatok esőerdőkben, az ausztrál Nagy-korallzátonyon, indonéz és thaiföldi zátonyokon is. Ökológusként milyen állapotban láttátok ezeket a rendszereket? Mennyire volt*

kézzelfogható a klímaváltozás és az emberi tevékenység hatása?

– Kezdeném az utóbbi kérdéssel. A legtöbb esetben nem volt viszonyítási alapunk, hiszen sok helyen először jártunk. Talán a legjobb példa erre a Nagy-korallzátony. Gergő 13 évvel ezelőtt itt szerezte meg az alap-búvárképesítését, most pedig ismét lehetősége volt kijutni a zátonyra. Számára egyértelműen látható volt a változás. Ausztráliai utunk során egy helyi tengerbiológus is meghívott bennünket, aki napi szinten terepen dolgozik. Ő is arról mesélt, hogy sajnálatos módon évről évre szemmel látható a változás a Nagy-korallzátonyon.

A kérdés első felére válaszolva: minden országban, ahol jártunk, rengeteg endemikus és védett fajjal találkoztunk, valamint olyan élőlényekkel, élőhelyekkel és ökoszisztémákkal, amelyek Európában nem figyelhetők meg. Az is feltűnő volt, hogy országonként mennyire eltérő a természetvédelemhez való hozzáállás. Ausztráliában és Új-Zélandon példaértékű természetvédelmi megoldásokat láttunk. Délkelet-Ázsiában összességében szomorúbb képet tapasztaltunk, ugyanakkor ott is ért bennünket kellemes meglepetés. A Kui Buri Nemzeti Parkban például naponta készülnek tudományos feljegyzések a vadon élő elefántokról. Egy kanadai elefánt-

kutató immár hat éve mindennap terepi megfigyeléseket és méréseket végez, miközben a nemzeti parkban rendkívül szigorú és jól működő természetvédelmi szabályozást figyelhetünk meg.

– *Olyan extrém élményekben volt részetek, mint a cápákkal való úszás, vagy a vad elefántok megfigyelése a mianmari–thaiföldi határon. Szakmailag és emberileg hogyan éltétek meg ezeket a közvetlen találkozásokat?*

– Én nem gondoltam volna, hogy valaha cápákkal fogok úszni. Sőt, bennem van némi félelem is velük kapcsolatban, ezért kifejezetten nem is szerettem volna cápákkal merülni. A cápákkal való találkozás teljesen véletlenül történt. Találtunk egy partszakaszt, ahol rengeteg bécicápa úszkált. Úgy érzem, az első napokban még csak emberként voltam jelen, nem pedig biológusként. Egyszerűen próbáltam feldolgozni az élményt. Talán a harmadik napon mentem úgy a vízbe, hogy már a biológus énem is velem jött, és a viselkedésüket, a mozgásukat, az egymással való kölcsönhatásaikat is tudatosan figyeltem. Úgy gondolom, hogy az ilyen találkozások egyszerre hagynak nyomot az emberben szakmailag és emberileg is. Különösen emlékezetes marad számomra az a pillanat, amikor két nagyobb cápa úszott közel hozzám.

A mianmari–thaiföldi határon egy elefántszafari keretében több vadon élő elefántcsalád megfigyelésére indultunk, tudományos szakértőkkel. Mi nem támogatjuk a turistáknak szervezett elefántsimogató programokat, így külön érték volt számunkra, hogy szakemberekkel mentünk ki a terepre. Ám még annyira friss az élmény, hogy talán még fel sem fogtuk, hogy milyen ritka pillanatban volt részünk – teljesen vadon élő elefántokat látni, azokat, amelyek még fennmaradtak ezen a területen, a természetes élőhelyükön. De hasonlóan emlékezetes élmény az is, amikor tengerbiológusokkal indultunk Új-Zélandon bálnamegfigyelésre.

– *Hogyan kapcsolódott össze a Biomimetika Innovációs és Oktatási Egyesület munkája az utazással? Milyen gyökeresen más méhészeti technológiákkal vagy a természet ihlette (biomimetikus) megoldásokkal találkoztatok a tengerentúlon, amelyeket itthon is érdemes lenne bemutatni?*

– A civil szervezetet képviselve több nagyvárosban is tartottunk tudományos előadásokat és foglalkozásokat. Voltak közös együttműködéseink más szervezetekkel is, például a Bioforce New Zealanddel. Tudatosan gyűjtöttünk biomimetikai anyagokat, példákat,

amelyeket a későbbiekben fel fogunk használni. Ha konkrét példát kellene mondanom, akkor számomra most a természetvárak és a passzív hűtésű épületek a legérdekesebbek. Lehetőségem volt Ausztrália belsejében szemügyre venni például a Drepanotermes természeteket, majd ezt követően a passzív hűtésű épületek működési elvét is megismerhettem.

Ami a méhészeti technológiákat illeti, az szerintem egy külön témát is megérdemelne. Tudatosan látogattam el méhészetekbe, ahol össze tudtam hasonlítani a technológiákat, az aktuális betegségeket, az azokra adott megoldásokat, protokollokat és fejlesztéseket.

– *Hogyan született meg a döntés, hogy két évre teljesen elhagyjátok Európát, és egy autóba költöztetek? Mi jelentette ebben a legnagyobb logisztikai vagy mentális kihívást, és miben adott eddig sosem tapasztalt szabadságot?*

– Igazából a legnagyobb álmunk az utazás volt, és egyszerűen ezt szerettük volna előre venni az életünkben. Azt gondolom, hogy azokat a túrákat, utakat, amelyeket végül megcsináltunk, nyugdíjasként vagy gyerekekkel már nem tudnánk kivitelezni. Először ezeket szerettük volna megélni, és csak utána belevágni az élethez kapcsolódó elvárásokba. Egy ilyen utazás, kiszakadás pedig nagyban formálja az ember személyiségét. Nagyon megszerettem, akiké váltunk.

Az autóba költözés egyrészt bohém, laza életmódot adott, másrészt egy jó anyagi stratégia is volt. Érkezőkor vásároltunk egy autót, majd az ország elhagyásakor eladtuk. Ausztrália és Új-Zéland is olyan ország, ahol rengeteg hivatalos, ingyenes kemping található, így lényegében semmibe sem került a szállásunk. Mindkét országban vetünk autót, majd eladtuk. Ezek egyébként átalakított autók voltak: volt bennük ágy, konyha, vécé stb. Bármikor szívesen élnék újra ilyen gyönyörű helyeken, autóban. A legtöbbször az óceánpart közvetlen közelében vagy egy hegy lábánál aludtunk.

Logisztika? Óriási logisztika kell egy ilyen úthoz, gyakorlatilag mindenhez. Vízumok, repülőjegyek, komputak, egészségügyi biztosítás, pénznemek, törvények, jogszabályok ismerete, a csomagok rendszerezése stb. Ma például már negyedannyi csomaggal indulnék el. Két póló, két nadrág bőven elég lenne. Közben viszont a legtöbb dolognak nincs szigorú határideje, ezért sokkal szabadabban és nyugodtabban éltük meg a kihívásokat. Mentális kihívást számunkra Délkelet-Ázsia realitása jelentette.

A kétévi utazás alatt összesen fél évet dolgoztunk, másfél évig pedig úgy élhettünk, hogy azt kezdh-

tünk a napunkkal, amit szerettünk volna, azon a parton vagy azon a hegytetőn, ahol éppen a szívünk kívánta. A sosem tapasztalt szabadságot az adta, hogy hosszú időn keresztül az időnkkel azt tehattük, amit igazán, őszintén szerettünk volna. Iskolásként iskolába járunk, egyetemistaként egyetemre, felnőttként munkába... Elvileg ezt a fajta szabadságot nyugdíjasként lehet megtapasztalni, de mi addig nem szerettünk volna várni, mert túl rövid és kiszámíthatatlan az élet.

– *Mi volt az a pont az út során, amikor a leginkább felerősödött a honvágy? Mi hiányzott a legjobban itthonról – egy íz, a megszokott kényelem, vagy a család közelsége?*

– Az egyik mama bablevese – nevezzük nevén, a fuszulykaleves –, a másik mama mákos laskája. Innen is üdvözlöm a nagyszülőket, Mamust és Irénke mamát.

Egyébként én készültem a honvágyra, mondhatni „honvágyas” típus vagyok, ha van ilyen, és még sosem voltam ennyi ideig távol. Korábban Budapesten éltünk, és mindig nagyon vártam, hogy hazalátogassak Marosvásárhelyre, Szentgericére. Az utazás során viszont annyi impulzus ért, hogy nem jött elő erős honvágy.

Inkább egyszerű dolgok hiányoztak: üldögelni a nagy kanapéján, sütőben karfiolt sütni, bepakolni a mosógépbe, előre tudni, hogy hol fogok zuhanyozni, sós szotyit enni (ugyanis nem lehet erefelé kapni) vagy egy közös hétvégét tölteni a barátokkal.

– *Bár racionális kutatókként értitek a természet működését, biztosan volt olyan pillanat, amikor a tudomány átadta a helyét a tiszta gyermeki csodálatnak. Mi volt az a konkrét élmény, ahol teljesen elakadt a szavatok, és legszívesebben sírtatok volna a gyönyörűségtől?*

– Egy apró tengeri rákkal egymásra néztünk. Aztán visszahúzódt a homokba, és becsukta maga mögött a kis homokajtaját. Abban a néhány másodpercben minden olyan végtelenül egyszerűnek és csodálatosnak tűnt.

– *Hogyan tér vissza az ember egy ilyen kétéves, intenzív világjárás után a hétköznapiakba? Mennyire írta át ez az utazás a prioritásaitokat és a jövőbeli terveiteket?*

– Azt, hogy hogyan térünk vissza, még mi sem tudjuk, de már hamarosan megtapasztaljuk. Az utazásunkból már csak néhány nap van hátra. A jövőbeli terveinket nem írta át, viszont a prioritásaink megváltoztak. A rendszer elvárásai hátterbe kerültek, a személyes vágyaink pedig előtérbe.

Ha követné a kalandjaikat, fotóikat és videóikat, keresd a @w.venturer (World Venturer) oldalt az Instagramon.

Fotók: Szőcs Boróka privát archívuma

Képernyők fogságában

Áttörés a romániai diákok digitális védelmében

A mai gyermek- és kamaszgenerációk számára az internet már régen nem a valós élettől elkülönült, másodlagos tér. Ez az a kézzelfogható valóság, ahol a mindennapjaikat élik: itt tanulnak, játszanak, szórakoznak, és ami a legfontosabb, itt építik ki a társas kapcsolataikat is. A legfrissebb statisztikai adatok sokkoló realitásra világítanak rá, hiszen a hazai fiatalság fele napi szinten átlagosan hat órát tölt a világhálón folyamatos online jelenlétben. Ebben a megváltozott digitális környezetben a radikális és teljes tiltás, valamint az ellenőrizetlen, határok nélküli szabadjára engedés egyaránt abszolút kudarcra van ítélve. A tiltás elszigeteli a gyermeket a kortársaitól, a kontroll nélkülség viszont kiszolgáltatja őket a virtuális tér legsötétebb veszélyeinek. Ezt a kritikus egyensúlyhiányt ismerte fel a Mentsétek Meg a Gyermekeket Románia és a Vodafone Alapítvány, amikor útjára indította A romániai gyermekek digitális jólléte elnevezésű országos szintű kezdeményezést.

Sófalvi Szidónia

A projekt útútó sikere és kiterjedése

A 2025 szeptembere és 2026 júniusa között zajló projekt sikere minden előzetes elvárást és optimista becslést felülmúlt. A szervezők által a szerződésben vállalt kötelező célkitűzéseket szinte minden egyes mutatóban sikerült többszörösen túlszárnyalni, ami egyértelműen jelzi, mekkora szükség van a hazai oktatási rendszerben a szervezett digitális edukációra. A közvetlen szemléletformáló és oktatási tevékenységek több mint 21 ezer diákhoz értek el országszerte, ami csaknem háromszorosa az eredetileg tervezett célcsoportnak. Ezen belül a szakemberek külön vizsgálták a 9 és 12 év közötti korosztályt, amelyből közel tízezer gyermeket

vontak be, míg a 13 és 16 év közötti kamaszok közül csaknem tizenkétezeren részesültek a képzésben.

Ezzel párhuzamosan a program egy rendkívül fontos társadalmi missziót is teljesített, hiszen kiemelten és dedikáltan követte nyomon egy 210 fős, mélyen hátrányos helyzetű, szociálisan és gazdaságilag sebezhető környezetből származó gyermekcsoport fejlődését. Az oktatói hálózat bővülése szintén látványos mérföldkőhöz érkezett: csaknem négyezer pedagógus csatlakozott a képzési és értékelési programokhoz, ami a tervezett létszám több mint hatszorosa, miközben több mint nyolcszáz tanár integrálódott aktívan az országos Ora de Net hálózatba.

Fotók: Salvati Copii

A SMILE felmérés meglepő tanulságai

A projekt hatásait és a gyermekek kompetenciáinak valós fejlődését nem általánosságokban, hanem egy rendkívül szigorú és objektív nemzetközi mérőeszközzel, a Save the Children és a Vodafone Alapítvány által közösen kifejlesztett SMILE monitoringrendszerrel vizsgálták. Ez a felmérés azonos kérdőívek alapján, párhuzamosan mérte fel a romániai és a spanyolországi diákok helyzetét a képzések előtt és után.

Az eredmények több szempontból is meglepetéssel szolgáltak a szakma számára. A digitális írástudás és a kritikus gondolkodás terén a romániai gyermekek 41 százaléka ért el kimagaslóan magas szintet, amivel határozottan maguk mögé utasították a spanyol

kortársaikat, ahol ez az arány csupán 33,4 százalék volt. Még ennél is látványosabb előrelépés történt a digitális reziliencia, vagyis a virtuális ellenálló képesség területén. A romániai diákok körében regisztrálták nemzetközi szinten a legnagyobb növekedést, ami azt jelenti, hogy a fiatalok egyre sikeresebben képesek felismerni az online veszélyeket, és hatékonyabban kezelik a cyberbullying, vagyis az internetes zaklatás során jelentkező pszichés nyomást és a kellemetlen szituációkat. A nemek közötti megoszlás vizsgálatakor a romániai diáklányok valóságos sikertörténetet produkál-

tak, hiszen mind a biztonságos online viselkedés, mind a kritikus forráselemzés terén messze felülmúlták a fiúk eredményeit.

A hazai digitális kultúra árnyoldalai

Ugyanakkor a jelentés a komoly strukturális problémákra is kíméletlenül rávilágított. Az adatokból egyértelműen látszik, hogy a technikai és elméleti tudás megszerzése sokkal gyorsabban megy a mai fiataloknak, mint a tényleges, biztonságos online szokások beépítése a mindennapi gyakorlatba. Miközben a gyermekek elméletben már értik a szabályokat, a valós online viselkedésminták pozitív változása mindössze 3 százalékpontos elmozdulást mutatott a hónapokig tartó képzések után is.

Különösen riasztó a lemaradás az algoritmusok működésének megértésében. A romániai diákok alig több mint fele van tisztában azzal, hogy a különféle közösségi platformok és applikációk pontosan milyen háttérmechanizmusok alapján válogatják és dobják fel nekik a sokszor függőséget okozó tartalmakat. A láthatatlan csapdák, mint az automatikus videolejátszások és a manipulatív alapbeállítások továbbra is komoly mentális kockázatot jelentenek. A legveszélyeztetettebb csoportot a romániai fiúk alkotják, akiknek a körében a nagyon alacsony szintű kockázattertelmezés és a sebezhetőség aggasztó módon megduplázódott.

Generációs szakadék: Felnőttillúziók és gyermeki valóság

A felmérés egy másik kulcsfontosságú tanulsága rávilágított egy régóta sejtett pedagógiai és szülői tévhitre: a felnőttek hajlamosak óriási mértékben túlbecsülni a gyermekek biztonságát és digitális érettségét. Miközben a megkérdezett romániai tanárok közel 80 százaléka kifejezetten optimistának bizonyult a diákjai digitális készségeit illetően, addig maguk a gyermekek sokkal szigorúbban, kritikusabban és realisabban értékelték saját korlátaikat a kérdőívekben.

Ez a mély szakadék a felnőttek elvárásai és a gyermeki valóság között egyértelműen bizonyítja, hogy a hagyomá-

nyos, felülről lefelé irányuló, parancsoló pedagógiai módszerek megbuktak a digitális térben. Emiatt vált a program kulcsfontosságú elemévé a tizenéves kortárs mentorok, a nagykövetek jelenléte. A kamaszok sokkal hamarabb és őszintébben nyílnak meg egymásnak az interneten látott ijesztő, bántó vagy nem megfelelő tartalmak kapcsán, és a kortárs segítségnyújtás az egyetlen hatékony csatorna a hallgatás falának átütésére.

Riasztó adatok és radikális törvényjavaslat

Az online térben leselkedő veszélyek súlyosságát jól mutatják a Mentsétek Meg a Gyermekeket szervezet statisztikái. A 12 és 14 év közötti kiskamaszok több mint egyharmada teljesen nyilvános profilt tart fenn a közösségi médiában, csaknem felüket keresték már meg online teljesen ismeretlenek, kétharmaduk pedig rendszeresen tanúja az internetes megfélemlítésnek. A leginkább vészjósló adat mégis az, hogy százból mindössze öt gyermek képes és mer felnőttől segítséget kérni, ha komoly bajba kerül a neten, a többi 95 százalék magára hagyva a hallgatást választja.

Ezt a tarthatatlan állapotot látva a szervezet egy hivatalos, átfogó törvényjavaslatot nyújtott be a román parlamentnek. Ez a jogszabálytervezet teljes körű és kivétel nélküli közösgímédia-tilalmat követel a 13 év alatti gyermekek számára, szigorú szülői beleegyezéshez kötött hozzáférést a 13 és 15 év közöttieknek, valamint hatalmas anyagi büntetéseket az életkor-ellenőrzést elmulasztó techóriásoknak. A javaslat emellett követeli a digitális biztonság kötelező tantárgyként való beépítését a nemzeti alaptantervbe, valamint ingyenes, államilag finanszírozott offline közösségi alternatívák tömeges létrehozását támogatja.

Szociokulturális különbségek és az integráció kihívásai

A nemzetközi kutatás adatai mögött meghúzódó szociokulturális különbségek arra is rávilágítottak, hogy bár a romániai fiatalokban megvan a természetes szkepticizmus és a gyors alkalmazkodási képesség, a technológiai háttér folyamatok oktatása teljesen hiányzik a hazai iskolákból, ellentétben a spanyol rendszerrel.

A projektben elkülönítetten figyelt, mélyszegénységben élő gyermekek esete megmutatta, hogy a digitális egyenlőtlenség nemcsak az eszközök hiányát jelenti, hanem a védekező mechanizmusok teljes hiányát is. Egy elszigetelt vidéki közösségben élő gyermek sokkal védtelenebb a ragadozó online profilokkal és a manipulációval szemben. Az ő esetükben a szakembereknek szinte a nulláról kellett felépíteniük a gyáknak és a digitális higiénia alapvető lépéseit.

A pedagógusok szerepe és a jövő kihívásai

A pedagógusok szerepe ebben a folyamatban kulcsfontosságúvá vált. Amikor a program biztosította számukra a gyakorlatias útmutatókat, a webinariumokat és a szakmai hálózatot, a tanárok azonnal partnerré váltak, és magabiztoságuk a téma oktatásában drasztikusan emelkedett, 78,3 százalékra. A sikeres első fázis után a program a következő tanévben is folytatódik, még nagyobb hangsúlyt fektetve a képernyő és a valóság közötti egészséges egyensúly megtalálására, a közösségi média által jelentett nyomásra, valamint az új technológiák hatásaira. A digitális jóllét ugyanis nem egyenlő a technikai analfabétizmus felszámolásával, ez egy összetett mentális állapot. A közösségi média tiltása a 13 év alattiaknak nem egy büntetés, hanem egy védőháló, amely lehetőséget biztosít az idegrendszer egészséges fejlődésére. A romániai gyermekek digitális jólléte program megmutatta az utat, a döntés most már a társadalom és a politika kezében van.

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

MÉZES-GYÖMBÉRES MEGGYDZSEM

Az érett meggyet kimagolom. 6 kg kimagolt meggyhez 3 citromot rostostól ráfacsarok. Egy kisebb darab gyömbért megpucolok, a reszelő apró részén lereszelem. Hozzáadok 1,5 kg cukrot, 1,5 kg mézet, 1 dl vizet és folytonosan kavargatva, kb. 1 órát főzöm. Nekem most volt aszalt almám. Az aprítógépben finomra őröltem, és így pektint kaptam. 6 evőkanál pektint 6 evőkanál cukorral összevegyítettem. Legvégül óvatosan hozzákevertem, és kb. 3 percig összefőztem. A sterilizált üvegekbe töltöttem a dzsemet, és légmentesítettem. Száraz dunsztba tettem, és hagytam teljesen kihűlni. Ha nincs aszalt almánk, akkor pektint vagy dzsemfixet használunk. Semmi tartósítószert nem használok!

ORDÁS, MASCARPONÉS, MEGGYES PALACSINTA

Négy darab tojást egy csipetnyi sóval felverek, hozzáadok kb. 30 dkg lisztet, szénsavas ásványvízzel kellő vastagságúra, csomómentesre keverem. 60 dkg ordát 10 dkg vaníliás porcukorral, 1 citrom reszelt héjával, 5 dkg lágy vajjal, 10 dkg

mascaronéval és 1 kisebb csokor, apróra vágott kaporral krémesre keverek. A palacsinta közepére hosszan kenem az ordás krémet, majd rá a finom meggydzsemet (friss meggyet is tehetünk). Felcsavarom, majd vastagabb szeletekre vágom, így nagyon esztétikus. Mellé biscoff krémet tálaltam, de fagyalattal, pudinggal, gyümölccsel, karamell-, csokiöntettel is passzol.

MAJONÉZES GOMBA

15 dkg vajat egy evőkanál kacsaszírral felolvasztok. 60 dkg rókagombát nagyobb darabokra tépve (hosszan) sózok, borsozok. Nem töltök rá vizet. A gomba enged levet, ami elegendő, hogy 15–20 perc alatt puhára párolódjon. Botmixerrel pürésítem. Vastag majonézt kavarak, amihez egy főtt krumplit is teszek, alaposan pépessé töröm a krumplit. Egy kisebb fej hagymát, 3 cikk fokhagymát apró kockákra vágok, és a gombás masszához keverem. Friss barna kenyérral és paradicsommal fogyasztjuk.

KÁPOSZTÁS LASKA

Egy tömött fej káposztát finomra vagdalok, és sóval meggyúrom. Kevés olajon folytonos kevergetés mellett megpárolom a káposztát. Kb. 25 perc alatt kész. Legvégén kevés cukorral, jó sok őrölt fekete borssal fűszerezem. A laskát sós vízben megfőzöm. Egy kiskanál olajat mindig teszek a vízbe. Leszűröm, a káposztával összekeverem, és máris tálalható. Aki kedveli, megszórhatja reszelt parmezánnal és pici, apróra vágott kaporral.

Jó étvágyat kívánok!

A szólásszabadság nem jogosít fel a gyűlöletre

Sokan még mindig azt hiszik, hogy a demokráciában mindent szabad kimondani vagy leírni, ám a szólásszabadságnak komoly törvényi korlátai vannak. Romániában a gyűlöletbeszéd nem csupán morális vagy etikai kérdés, hanem konkrét bűncselekmény, ami ellen a hatóságok is egyre határozottabban lépnek fel. De hol húzódik a pontos határ a véleménynyilvánítás és a jogszabálysértés között, és mi a teendők, ha az online térben agresszióval, uszítással találkozunk? Minderről **Molnár Zsolt** ombudsmanhelyettest kérdeztük, aki pontos képet adott a szabályozásról és a gyakorlatban működő megoldásokról.

Sófalvi Szidónia

A rendszerváltás és a kommunizmus bukása után Romániában érthető módon uralkodott el egy olyan eufórikus optimizmus, amely azt sugallta, hogy mostantól végre teljesen szabad a szó, és bárki, bárhol, bármit kijelenthet. Ez a felszabadultságérzés azonban az elmúlt évtizedekben – különösen a közösségi média térnyerésével – sok esetben álcapott a felelősség teljes hiányába. Molnár Zsolt hangsúlyozta, hogy a szólásszabadság valójában sosem volt abszolút jog. A törvényalkotók kezdettől fogva meghúzták azokat a határokat, amelyek az egyéni szabadságot összeegyeztetik a közösség és a többi állampolgár védelmével. Az utóbbi másfél-két évben a hazai online térben is felerősödtek a negatív tendenciák, hiszen politikusok, közszereplők és átlagemberek bejegyzései alatt egyaránt mindennapossá vált az uszítás; a kommentszekciók mérgező hangulatáról nem is beszélve.

Börtönbüntetést is vonhat maga után

Románia jogrendszere egyértelműen szabályozza a kérdést, így ha valaki nemzeti, faji, vallási vagy egyéb védett tulajdonság alapján uszít, gyűlöletet kelt vagy diszkriminatív kijelentéseket tesz, azzal átlépi a büntetőjog határát. A szakértő kiemelte, hogy a gyűlöletbeszéd terjesztése bűnvádi

eljárást vonhat maga után, és a törvényi szabályozás értelmében – a cselekmény súlyosságától függően – akár börtönbüntetéssel is sújtható. A szigorodó hatósági és bírósági gyakorlatra a közelmúltból is láthatunk konkrét példákat, hiszen nemrégiben egy ismert manele-énekes ellen született elmarasztaló bírósági ítélet egy nyíltan nőgyűlölő, a nők elleni erőszakra uszító daláért. Ugyanígy az intézményi kontroll is működésbe lépett már politikai szinten is, amikor az Országos Audiovizuális Tanács a közelmúltban kötelezett egy közösségimédia-platformot arra, hogy távolítsa el egy ismert politikus gyűlöletkeltő videóját. Molnár Zsolt éppen ezért tudatosan nem nevezte meg a politikust és a tartalom pontos részleteit, elkerülve azt, hogy akaratlanul is teret biztosítsunk a gyűlöletkeltő propagandának.

Mi a teendő, ha csődöt mond az algoritmus?

A felhasználók részéről a leggyakoribb reflex az, hogy a sértő vagy uszító tartalmat magán a platformon jelentik, legyen szó a Facebookról, az Instagramról vagy a TikTokról. Sokan azonban gyorsan csalódnak, hiszen az automatizált algoritmusok gyakran nem ismerik fel a kontextust vagy a nyelvspecifikus árnyalatokat, és olyan értesítést küldenek vissza, miszerint a tartalom

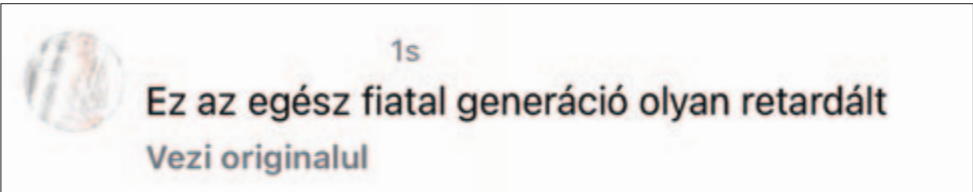

Illusztrációk

nem sérti a közösségi alapelveket. Molnár Zsolt felhívta a figyelmet arra, hogy pontosan ezekben a helyzetekben nem szabad feladni, hanem meg kell tenni a következő lépést. Ha a tech-óriások belső rendszere csődöt mond, a hazai állami és szakmai intézményekhez kell fordulni. Amennyiben a jogsértő tartalom videós vagy hangzó formában jelent meg, az Országos Audiovizuális Tanácshoz tehetünk panaszt. A különböző társadalmi csoportok elleni uszítás és a kirekesztő megnyilvánulások esetén az Országos Diszkriminációellenes Tanács az illetékes szerv. Ha pedig a gyűlöletbeszéd közvetlen fenyegetést, bűncselekményre való felhívást tartalmaz, közvetlenül a rendőrséghez kell fordulni, hiszen a rendvédelmi szervek ebben az esetben kötelesek eljárást indítani.

A hatékonyabb és egyszerűbb fellépés érdekében a román kormány a közeljövőben

egy új online felületet indít el stoprasism.ro címen, amelynek célja, hogy központosítsa és leegyszerűsítse a lakossági bejelentéseket. A szakértő elmondta, hogy az oldalon működő rendszer a beérkező adatok súlyossága és jellege alapján automatikusan elemzi a panaszt, majd azonnal továbbítja a megfelelő, intézkedésre jogosult állami szervnek, így a polgároknak nem kell maguknak kinyomozniuk, pontosan kihez tartozik az ügy. Végezetül Molnár Zsolt emlékeztetett arra, hogy a gyűlöletbeszéd visszaszorítása nem a cenzúráról, hanem a méltóságteljes és biztonságos társadalmi párbeszéd megőrzéséről szól. Az online tér nem egy törvényen kívüli világ, a billentyűzet mögött elkövetett tetteknek és leírt szavaknak ugyanúgy valós, hús-vér következményei vannak, mint a való életben, állampolgárként pedig a mi felelősségünk is, hogy ne maradjunk néma szemtanúi az uszításnak.

A kémek hídjához vezető zene (1.)

Szilágyi Mihály

Bizonyára sokan látták *A kémek hídja* című filmet. Akik még nem nézték meg, érdemes pótolniuk a lemaradást. A filmben egy szuperkém történetét dolgozták fel rendkívül izgalmas módon, ugyanakkor két szuperhatalom egymásnak feszülését is feltárják a film alatt.

Rudolf Ivanovics Abel, ki közben William Genrikhovich Fisher, Andrew Kayotis, Emil Robert Goldfus, Martin Collins, Robert Callan és még a Jóisten tudja, hány néven ismert vagy nem ismert művészként lépett be a kémek klubjába, kitűnő zenész is volt. Azt már megtanulhattuk, hogy a legtehetségesebbek kevésbé mellőzik a zenét, vagy más művészeteket – számukra (vagy az álcázás szempontjából) fontos, hogy háttérben maradjanak, ne legyenek feltűnőek, miközben ott vannak a lényeges események közelében.

És ha már a zenét említettük, jegyezzük meg jól, hogy a zene sokkal több annál, mint amit a szórakoztató műfajok alapján fogalmazunk meg! A zene egy fejlett szellemi életmód, és csak azok számára elérhető, akik nyitottak erre a magasabb szintre; a többiek leragadnak az ösztöni világ zenei szintjén, ahol a szájtól az ágyékig tejed a kultúra.

Rudolf Ivanovics Abel 1903. július 11-én született William Genrikhovich Fisher néven Angliában, Newcastle-ben. Nevét nem titkolta William Shakespeare iránti tiszteletből kapta. Apja orosz, édesanyja volgai német, akiket marxista elveik és tetteik miatt elűztek Oroszországból.

Fisher – egy ideig nevezzük így – gyerekkorában is kimagasló tehetség volt. Zongorázott, gitározott és mandolinon játszott, közben kimagaslóan rajzolt. Nyelvtudása is irigylésre méltó szintet ütött: angolul, németül, franciául és oroszul beszélt. 15 évesen már hajógyári rajzolóként dolgozott. Szülei

azonban nem hagyták elkallódni a tehetségét, és amint kedvezővé vált számukra Oroszország, – teret hódított a kommunizmus – hazautaztak.

Amikor William Fisher életrajzát olvasuk, attól függően, honnan kapjuk az információt, mindig vannak eltérések. Még a CIA-jelentésben (az 1314-es jegyzékszámú, 74-6-247 számmal ellátott titkosszolgálati iratban) is gyakran úgy fogalmaznak, hogy

„állítólag”, tehát még az amerikai hírszerzők sem tudtak róla mindent teljes bizonyossággal. De térjünk vissza a békésebb évekbe!

William Fisher fiatalkorában elképesztő nyelvtehetségével döbbsentette meg ismerősei körét: különböző tájegységek angol akcentusait olyan tökéletességgel utánozta, hogy képes volt mindenkit megtéveszteni. Angol, német, francia és orosz nyelvtudásával a világ szinte minden pontján érvényesült volna, de

valamilyen oknál fogva megtanult jiddisül, majd amikor egy lengyel lány hajtincsei közelebből is megérintették, pár hónap alatt megtanult lengyelül is.

Tizenhat évesen egyetemre járt, és küzdött azért, hogy megkapja a brit állampolgárságot – tudniillik szülei csak menedékkérők voltak Angliában. A rendkívül éles elméjű ifjú édesapjától sokat tanult megfigyelésről, felderítésről, titkos információk továbbításáról, forradalmi provokátorok azonosításáról, ugyanakkor lövedékek készítésének apró részleteit is elsajátította. Mindezek mellett édesapja kitartó munkára és őszinte emberiségre ösztönözte fiait – még volt Williamnek egy Harry nevű bátyja. Azt is tudnunk kell, hogy édesapja miért értett ennyire titkosszolgálati dolgokhoz: megrögzött szocialistaként rendkívül jól értett a forradalmak szításához, ezért a cári Oroszországban bebörtönözték, majd száműzték.

Az első világháborút követően Oroszország vezetését átvette a kommunista hatalom. 1920-ban a Fisher család visszaköltözött egykori hazájába.

A brit állampolgárságú és sok nyelven kitűnően beszélő Williamet örömmel fogadta az államhatalom. Előbb fordítóként dolgozott, majd a Külkereskedelmi Népbiztosságnál lett fogalmazó és a titkosrendőrségen nyelvtanár. Bár Angliában egyetemre is járt, semmilyen adat nincs arról, hogy mit tanult. Hogy Oroszországban is elismert felsőfokú végzettsége legyen, előbb belépett a Komszomolba (Kommunista Ifjúsági Szövetségbe), hogy felvételt nyerhessen a VHUTEMASZ nevű művészeti egyetemre. Tanulmányait 1922-ben kezdte, de nem fejezte be, mert az egyetem művészi irányvonala összeütközött avantgárd nézeteivel. Oklevelet ugyan nem szerzett, de kiváló festészeti képzésben részesült, ami később – mint látni fogjuk – nagy hasznára vált.

Genrikhovich Fisher (balra fent) egy családi képen

				GYÜMÖLCSÖT SZÁRÍT	MAGAM ELÜLDÖZ	NÖVÉNYEK-KEL BE-ÜLTETETT TERÜLET	SZIGET (FRANCIA)	SZINTÉN NE	TÁPLÁL-KOZÁS	TOVÁBBÁ FOLYÓÁGY	TÖLTVE VAN FÉMESEN CSENG	FRANCIA SZIGET	KERESZTÜL MAGYAR VÁROS	MAGYAR ÉS OLASZ AUTÓJEL	INDUL, FAKAD	PÓKFÉLE
<i>Stendhal (Henri Beyle) véleményét idézzük.</i>				1.												H
				ÜZLET RÉSZEI		AB OVO ORSZÁG-GYÜLÉS HELYE (1707)				NEM KELL TÖBB TÁPLÁL-KOZNI			FÜZET (RÉG) SÉRÜLÉS			
				OLASZ SZERELEM ANEKDOTA				PARADI-CSONI AZ ORRA KÖZELÉBE				SZÉKELY IS LAPOS EDÉNY		NEANDER-RÉSZI FELESÉGE VAN		
2.	F	SZOLMIZÁ-CIÓS HANG	LENT BÁCSIKA				KÖNYÖRÖG HUZAL					VÁLTOZÁS IRÁNYA RAVASZDI				FÉLBEI! ABBA AZ IRÁNYBA
KIÁRUSÍT					FÁBA VÉS FRANCIA RT. (RÖV.)		RÓMAI 550 A TERV LÉNYEGEI		ÉTLEN RÉNI! TENGERI RABLÓ		A TETE-JÉRE CSÍKBELSŐI		TÁG ... TÁDÉ (GRÓF)		HAMU RÉSZEI! AIR INDIA (RÖV.)	
LEMEZ-SZERŰ FELTÉVE					BECSÜLE-TES HOZZÁ-TARTOZÓ					SZIGET (OLASZ) MEDRET TISZTÍT			LESZÁR-MAZOTT KORALL-ZATONY			
↩		... PASA (TÖRÖK HADVEZÉR) JÓL VÁG				ÍR ÁSVÁNYI FÜSZER		CSAK FÉLIG! NŐI NÉV (MÁJ. 13.)		A CIKK TARTALMA! VÉGTELEN SOR!		MOST A RÁDIUM VEGYJELE		BENT PIROSI! ROMÁN EMBER		
ÜRMÉRTÉK (25-30 LITER)					LATIN CSONT VÉDELMEZ		MEG NEM ENGEDETT FORGÓRÉSZ				TERMÉST BETAKARÍTÓ HOZZÁTAR-TOZÓ				AZ EZÜST VEGYJELE NEMESGÁZ	
SCHÜTZ ... (SZÍNÉSZNŐ)					RÉGI KOR-SZAK SZELLEMI ALKOTÓ			ERŐGÉP HÍM MACSKA				ANEKDÓTA A NÁTRIUM VEGYJELE				NULLA MEGKÖS-TOLÓ
SZINTÉN NE			KOCSMA RÉSZE TÖMEGESEN PUSZTÍT			ELŐIDÉZŐ AZ ARGON VEGYJELE				CIN AZ ALUMINIUM VEGYJELE		LÉTEZIK ÁLL ALATTI ZSÍRPÁRNA		KÖRIS RÉSZEI! ... OVO (ELEVE)		
OLVASZTOTT SZALONNA TÉLI CSAPADÉK					SZÜLETÉSI CSODÁS TÖRTÉNET				SZEKÉRNYYI TEHER JÁRÁS MÉRTÉKE				LAKODA-LOM A HÁZBA			
↩		DÜLEDÉK ORVOS (NÉMET)			MSZMP POLITIKUS (SÁNDOR) TALÁL					PARIPA AZ ARCÁ-HOZ KÖZEL		SZIBÉRIAI FOLYAM FÉRFINÉV (OKT. 13.)		ÜZLET KOPPEN-HÁGA LAKÓJA		
... KING COLE (ÉNEKES)				TOVA ERREFELEI		HATÁRTA-LAN ERDŐ! MAGAD		ERREFELEI		A SZÁ-MODRA CIN				FELESÉG (NÉP.) TÉLI SPORT		
↩		KÁZUS EGYEI				HATALMÁ-BAN TARTÓ RÓMAI 1000					SZLÁV IGEN JEMENI AUTÓJEL		VERMET KÉSZÍT FÉLEKI		BELSŐ ALAK! KILO (RÖV.)	
NÉMET UTCA (RÖV.)	S											NŐI NÉV (SZEPT. 15.)				L.N.J.

Július 9-i rejtvényünk megfejtése: **A boldogságod egyik akadály a, hogy túlságosan nagy boldogságot vársz.**

2026-os vb: Spanyolország a franciák legyőzésével a döntőben

Az Európa-bajnok spanyol válogatott 2-0-ra legyőzte a francia csapatot kedden a labdarúgó-világajnokság dallasi elődöntőjében.

Óvatos puhatolózással kezdődött a torna első elődöntője, a kapuk egyáltalán nem forogtak veszélyben. A középpályát mindkét együttes próbálta uralni, de a védelmek rendre megakadályozták az ellenfél támadásait. Aztán a játékrész közepén az előzmények ismeretében némileg váratlanul büntetőhöz jutottak a spanyolok, mert Lucas Digne az aláhulló labda helyett

az érkező Lamine Yamalt találta el a tizenhatoson belül. A megítélt büntetőt Mikel Oyarzabal értékesítette, a Real Sociedad csatára ötödször volt eredményes a tornán. A hátrányba került franciák továbbra sem jutottak el az ellenfél kapujáig, sőt a 38. percben Dani Olmo és Yamal összjátékával az ibériaiak kerültek helyzetbe, de végül Dayot Upamecano mentett.

A franciák a szünet után is képtelenek voltak átjátszani az ellenfél védősorát, közben pedig bő egy órával a rendes játékidő vége előtt már kétgólos volt a hátrányuk: az 58. percben Olmo a kapunak háttal játszott meg a jobbösszekötő helyén előretörő Porrót, a védő betört a tizenhatoson belülre, majd tíz méterről jobbal a kapu középebe emelt (2-0). Érdekeség, hogy a spanyol futballista a döntő tornán immár másodszor volt eredményes, míg a világajnokság előtt egyetlen válogatott gólja sem volt. Az újabb találat érezhetően összeszeavarta a francia csapatot, különösen a védelem bizonytalankodott sokat, és úgy tűnt, Yamal a 61. percben eldönti a továbbjutást, de a szélső lesről indult, mielőtt a kapu jobb oldalába csavarta a labdát.

Mindent elárult a spanyolok védekezéséről, hogy az ellenfél a 81. percig egyszer sem találta el a kaput, ráadásul támadásokat sem igazán tudott építeni. A góllövőlistán holtversenyben első helyen álló Kylian Mbappénak esé-

lye sem volt, hogy betaláljon, és Luis de la Fuente szövetségi kapitány együttese megérdemelten jutott a vasárnapi döntőbe úgy, hogy a tornán eddig lejátszott hét mérkőzésén mindössze egy gólt kapott, ellenben 13-at szerzett.

Jegyzőkönyv

Labdarúgó-világajnokság, elődöntő: *Spanyolország – Franciaország 2-0 (1-0)*.

Dallas, AT&T Stadion, 70.176 néző, vezette: Barton (salvadori).

Spanyolország: Simón – Porro (84. M. Llorente), Cubarsí, Laporte, Cucurella – Rodri, Fabián Ruiz (78. Pedri) – Yamal, Olmo (78. Merino), Baena (84. Williams) – Oyarzabal (74. F. Torres).

Franciaország: Maignan – Koundé, Upamecano, Saliba (30. Lacroix), Digne (72. T. Hernández) – Tchouaméni, Rabiot (46. Koné) – Dembélé, Olise (72. Chérki), Barcola (57. Doué) – Mbappé.

Gólszerzők: Oyarzabal (22., 11-esből), Porro (58.).

Sárga lap: Cucurella (31.), illetve Rabiot (9.), Mbappé (86.).

Egy kis statisztika

A franciák szövetségi kapitánya, Didier Deschamps 2012 óta irányítja csapatát, s a franciák nemzeti ünnepén lejátszott elődöntő volt pályafutása 26. vb-meccse, ezzel lehagyta a német Helmut Schönt, akivel eddig holtversenyben állt a vonatkozó rangsor élén.

A spanyol válogatott 16 év után jutott újra világajnokság döntőjébe.

Fotó: a FIFA World Cup közösségi oldala

BL-selejtező: Hazai döntetlennel búcsúzott a Győr az izlandi Víkingur ellen

Az idegenbeli 1-0-s vereséget követően a Győr kedden 2-2-es döntetlent játszott az izlandi Víkingurral a hazai visszavágón, így 3-2-es összesítéssel kiesett a labdarúgó Bajnokok Ligája selejtezőjének első fordulójában.

Az idegenben többnyire alárendelt szerepet játszó Győr a mérkőzés legelejétől más felfogásban futballozott, mint egy hete Izlandon, ezt alig néhány másodperc alatt nyomatékosította, ugyanis a vendégek kapusának már az első percben védenie kellett. Az első komoly helyzet Gavric előtt adódott, de nem találta el a kaput, így a Víkingur megúsza kapott gól nélkül a kezdeti rohamokat.

Az új mexikói vezetőedző ígéretének megfelelően az ETO támadólag lépett fel, és sok időt töltött az ellenfél térfelén, a vezetés megszerzéséhez az utolsó kulcspasszok vagy a pontos befejezések hiányoztak. A szigetországiak csak elvétve tudták végigvinni az akciókat, így hideg zuhanyt jelentett, hogy egy bal oldali szögletet követően mégis előnybe kerültek. A hazaiak azonban nem ijedtek meg, hogy összesítésben már kétgólos hátrányban voltak, a középkezdés utáni első támadásukból büntetőt harcoltak ki, amelyet Vitális értékesített. Az egyenlítés hatására a zöld-fehérek a szünetig teljesen beszorították az ellenfelüket, a nyomás pedig a hosszabbításban egy öngól révén eredményre vezetett.

A Győr a második félidőben is fölényben futballozott, de korántsem volt olyan nyomasztó, mint az első játékrész végén. Az izlandiak

igyekeztek jobban megbecsülni a labdát, de a támadásokba kevés energiát fektettek, egy tetszetős akció végén Hafsteinsson második

góljával mégis újra a Víkingur állt továbbjutásra.

Ezúttal a Rába-partiak nem tudtak olyan jól reagálni a bekapott

Jegyzőkönyv

Labdarúgó Bajnokok Ligája, selejtező, 1. forduló, visszavágó: *ETO FC – Víkingur Reykjavík (izlandi) 2-2 (2-1)*. Továbbjutott a Víkingur Reykjavík 3-2-es összesítéssel.

Győr, 6138 néző, vezette: Erceg (horvát).

Gólszerzők: Vitális (38., 11-esből), Thorkelsson (45+1., öngól), illetve Hafsteinsson (34., 55.).

Sárga lap: Tóth R. (31.), Schön (31.), Vladoiu (35.), Gavric (71.), Csinger (92.), Vitális (90+2.), illetve Ibrahimagic (21.), Borgthorsson (77.).

ETO FC: Petras – Vlădoiu (67. Bánáti), Csinger, Krpic, Stefulj – Vitális, Tóth R. (67. Szép) – Schön, Gavric, Bumba (84. Zivkovic) – Njie (84. Huszár).

Víkingur Reykjavík: Kristinsson – Gunnarsson (77. Atlason), Ekroth, Thorkelsson, Gudjonsson – Ibrahimagic, Hansen (60. Thrandarson), Hafsteinsson (77. Andrason) – Borgthorsson, Sigurdsson, Ingimundarson (90+2. Agnarsson).

A horvát Mateo Erceg játékezető(k) a labdarúgó Bajnokok Ligája selejtezőjének 1. fordulójában játszott ETO FC – Víkingur Reykjavík visszavágó mérkőzésen a győri ETO Stadionban 2026. július 14-én. Fotó: MTI/Krizsán Csaba

Szeptember 18-án rajtol a jégkorong Erste Liga alapszakasza

Szeptember 18-án rajtol az alapszakasz a jégkorong Erste Ligában.

A regionális sorozat honlapjának keddi tájékoztatása szerint minden csapat négyszer találkozik mind a kilenc ellenfelével. A játéknapok többsége továbbra is péntekre és vasárnapra esik, de alkalmanként csütörtöki mérkőzések is szerepelnek majd a programban.

A tabella első nyolc helyezettje jut a rájátszásba, amely március 12-én kezdődik. A párosítások az alapszakaszban elért helyezések alapján alakulnak ki, ellenfélválasztás nem lesz.

Az Erste Liga alapszakasza és negyedöntője között – az elmúlt két évhez hasonlóan – a magyarországi klubok az ob I rájátszásában szerepelnek majd, az erdélyi csapatok pedig a romániai kötelezettségeiknek tethetnek eleget. Az Erste Liga növekvő mérkőzésszáma miatt a magyar ob I-ben nem lesz negyedöntő, csak elődöntő és döntő, a párharcok pedig az egyik fél harmadik győzelméig tartanak.

Továbbra is kötelező lesz nevezni a meccsre egy U21-es és két U24-es nem külföldi mezőnyjátékost. Ha ezt egy csapat nem teljesíti, a nem nevezett játékosok számával csökken a mérkőzésre nevezhető játékosok maximális száma.

Az Erste Liga mezőnye

Budapest Jégkorong Akadémia HC, Corona Brassó, Debreceni EAC, Dunaújvárosi Acélbikák, DVTK Jegesmedvék, FEHA19, Gyergyói HK, Háromszéki Ágyúsnok, SC Csíkszereda, Újpesti TE.

Eredményjelző

BL-selejtező, 1. forduló:

* első mérkőzések: Víkingur Reykjavík (izlandi) – ETO FC 1-0, Sabah (azeri) – TNS (walesi) 2-0, Ararat-Armenia (örmény) – FC Riga (lett) 2-0, Kauno Zalgiris (litván) – Drita (koszovói) 1-1, Lincoln (gibraltári) – Inter Escaldes (andorrai) 3-1, Vardar (északmacedón) – KuPS Kuopio (finn) 0-2, Floriana (máltai) – Shamrock Rovers (ír) 2-0, Tre Fiori (San Marinó-i) – Larne (északír) 0-1, Borac (boszniai) – Levszki Szófia (bolgár) 1-1, KÍ Klaksvík (feröeri) – Atert Bissen (luxemburgi) 2-1, Kauno Zalgiris (litván) – Drita (koszovói) 1-1, Kajrat Almati (kazah) – Szutjeszka (montenegrói) 2-1, Flora (észt) – Iberia 1999 (grúz) 2-3, Vityebszk (fehérorosz) – CSU Craiova 1-4, Petrocub (moldovai) – Egnatia (albán) 1-1;

* visszavágók: KuPS Kuopio (finn) – Vardar (északmacedón) 2-3 – hosszabbítás után, továbbjutott a KuPS 4-3-as összesítéssel; Iberia 1999 (grúz) – Flora (észt) 2-2, továbbjutott az Iberia 5–4-es összesítéssel; Inter Escaldes (andorrai) – Lincoln (gibraltári) 1-1, továbbjutott a Lincoln 4-2-es összesítéssel; ETO FC – Víkingur Reykjavík (izlandi) 2-2, továbbjutott a Víkingur 3-2-es összesítéssel; Levszki Szófia (bolgár) – Borac (boszniai) 4-0, továbbjutott a Levszki 5-1-es összesítéssel; TNS (walesi) – Sabah (azeri) 1-2, továbbjutott a Sabah 4-1-es összesítéssel; FC Riga (lett) – Ararat-Armenia (örmény) 3-2, továbbjutott az Ararat 4–3-as összesítéssel; Drita (koszovói) – Kauno Zalgiris (litván) 2-3, továbbjutott a Zalgiris 4-3-as összesítéssel; Larne (északír) – Tre Fiori (San Marinó-i) 2-1, továbbjutott a Larne 3-1-es összesítéssel; Shamrock Rovers (ír) – Floriana (máltai) 5-1, továbbjutott a Shamrock 5-3-as összesítéssel;

* lapzártá után játszották: CSU Craiova – Vityebszk (fehérorosz), Atert Bissen (luxemburgi) – KÍ Klaksvík (feröeri), Szutjeszka (montenegrói) – Kajrat Almati (kazah), Egnatia (albán) – Petrocub (moldovai).

Életre nevelik a gyerekeket

Múlt héten zajlott Fületelkén lapunk munkatársa, Rózsa Enikő gyermekmissziós tevékenységének egy újabb fejezete: amerikai barátai is segítségére voltak, hogy újabb felejtethetetlen élményben legyen részük a falubeli apróságoknak.

Gligor Róbert László

Rózsa Enikő évek óta végez gyermekmissziós tevékenységet Balavásár község félreeső településén a hátrányos helyzetű családok körében. Az októberenként zajló tematikus tábort idén viszont objektív okok miatt az elmúlt héten rendezték meg, így azon ezúttal 19 helyi román, magyar és roma gyermek tudott részt venni. Ezúttal pedig nem a nagyvárosok világával ismerkedtek, hanem éppen az ellenkezőjét választották: a vidéki életformára világítottak rá, és egy önfenntartó háztáji gazdaságot próbáltak nekik bemutatni, hogy miként lehet talpon maradni egy zöldségtermesztő-állattartó környezetben, mert ezeknek a gyerekeknek (annak ellenére, hogy falun élnek) ilyenben otthon nincs részük.

Enikő tevékenységét az amerikai egyesült államokbeli barátai támogatják a Heart for Humanity szervezet révén, és két év után ők is ismét eljöttek Erdélybe, bár ezúttal csak hárman. Nem nyaralni érkeztek, hanem kivenni a részüket a tábori munkából. A négy nap alatt a gyermekek négy csoportra osztva vettek részt kézműves tevékenységeken Tracyvel, főztek Enikő és Lindsey irányításával, és dolgoztak a farmon Cole mellett. A csoportnak van egy kis zöldségeskertje, s mellé most egy tyúkolat és -udvart építettek. A mindennapi ebédet is a gyerekekkel együtt készítették el, hagyományos

erdélyi étkeket tálaltak naponta a vendégeknek: gulyást, krumplipürét kolbásszal, paszulyfőzeléket füstölt hússal, töltött paprikát. Mindezek mellett alkalom adódott a beszéd-készség és kézügyesség fejlesztésére, a szókincs gazdagítására is, de nem maradt el a meseolvasás, imádkozás, bibliai történetekkel való ismerkedés sem.

A program teljes költségét az amerikaiak fedezték a tányéroktól az indukciós főzőlapig, a tyúktól faanyagától a tyúkok megvásárlásáig, a szabadtéren felállított sátortól a ventilátorig, a kézműveskellékektől az ennivalók alapanyagáig. Minden nap kis ajándékokat is kaptak a gyerekek: nyári ruhákat, zoknikat, plüssjátékokat, tisztasági felszereléseket, köröm- és szájapolási csomagokat, de a téli időszakra meleg ruhákat is.

A programok középpontjában a közös munka és az a célkitűzés állt, hogy megtanítsák a gyerekeket arra: a munka érték, és hogy munka nélkül nincs kenyér. Együtt főztek, és odafigyeltek, hogy a gyerekek ne csak lássák, hanem meg is tapasztalják az alkotás örömét. Élvezték a művészetet és a kézműves-foglalko-

zást, a focit, a főzést, és még a tyúktól építésében is szívesen segítettek.

„Hiszünk abban, hogy minden gyermek értékes, és minden gyermek tehetséges a maga egyedi módján. Mindegyikük örömet, szeretetet és mosolyt hoz a mindennapjainkba. Jó látni, ahogy napról napra bátrabban alkotnak, tanulnak és kibontakoztatják a bennük rejlő ajándékokat. Minden egyes percét élveztük ennek a csodálatos programnak. Szívünk tele van hálával és köszönettel mindazért, amit együtt átélhettünk” – nyilatkozta a tábor után Rózsa Enikő, aki érdeklődésünkre elmondta: a fületelki gyermekek között végzett munkáját az amerikai barátok támogatják évek óta, de nincs folyamatos pénzellátás, a beérkező összegeket beosztják, és abból gazdálkodnak. Jelenleg nincs tele az éléskamrájuk, nem is tudnak tartalékolni, amit kapnak, szét is osztják a gyermekek között. Enikő szombatonként afterschool típusú programot is tart Fületelkén, segít a házi feladatok elkészítésében, mesét olvasnak, rajzfilmet néznek, elemzik ezeket. Ezek költségeit is az amerikaiak fedezik.

Számos tevékenységgel színesítették a tábori programot

Fotó: Rózsa Enikő közösségi oldala

Utcákat újítanak fel Szászrégenben

A munkálatok egy része már befejeződött

Több forgalmas útszakasz korszerűsítésén dolgoznak jelenleg Szászrégenben. A munkálatok egy része a hét elején befejeződött, a következő hetekben pedig újabb utcák aszfaltozását kezdik el.

Fotó: Márk Endre Facebook-oldala

A napokban fejeződött be az aszfaltozás a város egyik fontos közlekedési csomópontjánál, a Maros-hídon, illetve az Axente Sever utca és az Állomás utca kereszteződésénél. Gál Előd városmenedzser lapunknak elmondta, hogy a következő időszakban lefestik a szóban forgó szakaszon, valamint a város többi pontján lévő korlátokat és csöveket. Kiemelte, hogy a tervek szerint a közeljövőben a Folyó (Râului), Eperfa (Duzilor) és Terasz (Terasei) utcák aszfaltozása is elkezdődik, az év folyamán pedig az abafáji Kastély utca felújítására is sor kerül. Hangsúlyozta, hogy jelenleg a városközpontban lévő járdák javításán dolgoznak, ahol a régi kövezetet modern gránitlapokra és macskakőre cserélik, hogy az arculat ismét méltó legyen Szászrégenhez. (sz. v.)

Korszerű adatközpont építésére pályázik a Maros Megyei Tanács

Egy korszerű adatközpont megépítését tervezi a Maros Megyei Tanács a Maros Ipari Parkkal partnerségben. A beruházás megvalósítására a két intézmény a Méltányos Átállás Program ipari parkok fejlesztését célzó pályázati kiírására nyújt be támogatási kérelmet.

A Maros Megyei Tanács keddi ülésén jóváhagyta a beruházás műszaki-gazdasági dokumentációját, valamint a projekt megvalósításához szükséges partnerségi megállapodást.

A beruházás összértéke közel 240 millió lej, amelyből mintegy 71 millió lej (13,7 millió euró) vissza nem térítendő európai uniós támogatásra pályáznak. Ez az elszámolható költségek 50 százalékát fedezi, a fennmaradó összeget a megye saját költségvetéséből biztosítják.

Az adatközpont a Maros Ipari Park vidrát-szegi platformján épül fel, és korszerű digitális infrastruktúrát biztosít majd a parkban működő és oda települő vállalkozások számára. A létesítmény adatfeldolgozási, adattárolási és szerverelhelyezési szolgáltatásokat nyújt, elősegítve a vállalkozások digitalizációját, versenyképességének növelését és új befektetések vonzását. A közel 10 000 négyzetméteres területen megvalósuló beruházás kivitelezése várhatóan 20–24 hónapot vesz igénybe.

A beruházás kapcsán Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke hangsúlyozta, hogy a projekt célja Maros megye gazdaságának hosszú távú erősítése.

„Ez nem csupán a térség digitális infrastruktúráját fejlesztő beruházás, hanem egy olyan gazdasági projekt is, amely hosszú távon bevételt termel a megyének. Az adat-

központ működtetéséből származó bevételek várhatóan 7–8 év alatt megtérítik a beruházást, ezt követően pedig évente több tízmillió lejes nyereséget eredményezhetnek” – hangsúlyozta Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke.

A megyei tanács elnöke kiemelte, hogy a beruházás országos viszonylatban is jelentős, mivel Romániában kevés ilyen létesítmény működik, többségük Bukarestben található. Ha ez a projekt megvalósul, Maros megye Kolozs megye után Közép-Erdély egyik legfontosabb adatközponti központjává válhat, ami új technológiai beruházásokat és magas hozzáadott értékű munkahelyeket vonzhat a térségbe – fogalmazott.

CATAPULT – regionális platform az innováció támogatására

A keddi tanácsülésen a Maros Megyei Tanács egy másik európai uniós projektben is partnerséget vállalt. A „CATAPULT – Nyílt innovációs platform a Közép-romániai fejlesztési régió intelligens szakosodásáért” című projektet a Klaszter az Innovációért és Technológiáért Egyesület nyújtja be finanszírozásra a Központi Régiós Program 2021–2027 keretében.

A közel 8,84 millió lej összértékű projekt célja egy regionális digitális platform létrehozása, amely összekapcsolja a vállalkozásokat a kutatási és innovációs szereplőkkel, elősegítve az együttműködést és az új technológiák alkalmazását.

Maros megye kiemelt szerepet kap a projektben: itt hozzák létre a CATAPULT platform első mintaközösségét, ahol az autóipar és a mechatronika területén tesztelik az

együttműködési modellt. A Maros Megyei Tanács feladata a helyi szereplők együttműködésének támogatása, valamint a platform bevezetésének koordinálása lesz.

A projekt teljes egészében európai uniós, vissza nem térítendő támogatásból valósul meg, így a Maros Megyei Tanácsnak nem kell önrészt biztosítania.

Mentális egészségügyi központ létesül Dicsőszentmártonban a függőségek megelőzésére és kezelésére

A megyei döntéshozó testület szintén ma jóváhagyta a dicsőszentmártoni Dr. Gheorghe Marinescu Városi Kórház projektjét is, amely egy függőségek megelőzését és kezelését szolgáló mentális egészségügyi központ létrehozására vonatkozik.

A közel 5,75 millió lej értékű beruházás egy új, földszintes, mintegy 477 négyzetméter alapterületű épület megvalósítását foglalja magába. A beruházás célja, hogy a kórház korszerű körülmények között tudja biztosítani a mentális egészségi problémákkal és különböző függőségekkel küzdő személyek ellátását, a megelőzést és a kezeléseket egyaránt.

A központ megvalósítása érdekében a dicsőszentmártoni kórház a 2021–2027-es Egészségügyi Program keretében pályázik uniós támogatásra a Maros Megyei Tanácsal partnerségben. A beruházás megvalósításához szükséges önrészt és a nem támogatható költségeket a kórház saját költségvetéséből biztosítják, összesen 1,5 millió lej értékben.

A Maros Megyei Tanács sajtóirodája

MAROS MEGYEI TANÁCS
MŰSZAKI IGAZGATÓSÁG
MUNKÁLATKÖVETÉSI SZOLGÁLAT

KÖZLEMÉNY

A Maros Megyei Tanács - mint „A DJ142 jelzésű megyei út felújítása és korszerűsítése a 12+630-34+484 kilométerszelvények között, beleértve a közművek át-helyezését és védelmét Maros megyében” című projekt beruházója - értesíti az érintett nyilvánosságot, hogy a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség az elő-zetes vizsgálati szakaszban meghozta döntését, amely szerint a projekt esetében a környezeti hatásvizsgálati eljárás keretében nem szükséges környezeti hatás-vizsgálat lefolytatása környezeti hatástanulmány elkészítésével.

A projekt megvalósításának helyszíne a Maros megyei Mikefalva község Felsőkápolna települése, Küküllőszéplak község Héderfája és Küküllőszéplak települései, Kóród-szentmárton község Kóród, Kóródszentmárton és Vámosudvarhely települései, vala-mint Balavásár település.

Az előzetes besorolási döntés tervezete és az azt megalapozó indokolás megtekint-hető a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség marosvásárhelyi, Hídvég utca 10. szám alatti székhelyén hétfőn 9.00-15.00 óra között, keddtől péntekig 9.00-12.00 óra között, valamint a <http://apmms.anpm.ro> honlapon.

Az ELNÖK nevében
Szász Zoltán Tibor
megyemenedzser

Paul Cosma
FŐJEGYZŐ

DORA OPTICS

Teljes körű ellátás
az egész családnak!

 Szemészet

 Gasztroenterológia

 Kardiológia

 Fül-orr-gégészet

 Érsebészet

 Tüdőgyógyászat

 Plasztikai sebészet

 www.doraoptics.ro

 0733 553 976

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

KÜLÖNFÉLÉK

ELSZÁLLÍTUNK felesleges bútort, ruhát és egyéb tárgyat, fertőtlenítünk, kifestünk alagsort, garázst. Tel. 0747-816-052. (28576)

MEGEMLÉKEZÉS

„Ha rám gondoltok, köztetek leszek, de fáj, ha látom könnyeteket.
Ha rám gondoltok, mosolyogjatok, mert én már Istennél vagyok.”

Szomorú szívvel emlé-kezőnk a drága jó édes-anyára, anyósra, nagy-mamára, dédmamára, a székelykáli
VARGA ÁGNESRE
szül. SZÉKELY ÁGNES
halálának 2. évfordulóján.
Jósága, szeretete, szép em-léke szívünkben örökké élni fog.
Gyermekei, menyei, vejei, unokái és dédunokái. (28650-I)

ELHALÁLOZÁS

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagy-tata, após, a szabédi születésű
NAGY ALBERT
életének 71. évében, július 14-én hirtelen elhunyt.
Temetése július 16-án 13 órakor lesz a szabédi unitárius temetőben.
Búcsúzik tőle szerető felesége, fia, menyé és négy uno-kája, nagynénje, anyatársa és apatársa, az unokatestvérek, komák és kománék, keresztgyermek, rokonok, szom-szédok és az ismerősök.
Nyugodj békében! (28662-I)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, dédmama, rokon, szomszéd,
VARGA JULIANNA
életének 83. évében visszaadta lelkét Teremtőjének.
Drága halottunk temetése a marosszentgyörgyi temetőben július 17-én 13 órakor kezdődik, római katolikus egyházi szertartás szerint.
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
A gyászoló család. (28654-I)

RADIO
KOKO

ONLINE STREAMING

MAROS MEGYEI TANÁCS
JOGÜGYI ÉS KÖZIGAZGATÁSI IGAZGATÓSÁG
JOGÜGYI SZOLGÁLAT

HIRDETÉS

A 255/2010. számú, a nemzeti, megyei és helyi jelentőségű közérdekű beruházások megvalósításához szükséges kisajátításról szóló törvény 11. cikke (5) bekezdésének rendelkezéseivel összhangban, annak későbbi módosításaival és kiegészítéseivel együtt, Maros megye mint kisajátító az alábbiakról tájékoztatja az érintetteket: A Maros Megyei Tanács elnökének 2026. július 14-i 183. számú rendelkezésével létrehozott, a tulajdonjog vagy egyéb dologi jogok ellenőrzésére, valamint a kisajátított ingatlanok után járó kártalanítás megállapítására jogosult bizottság 2026. július 29-én kezdi meg tevékenységét. A bizottság feladata a Nyárádtő város területén fekvő, „A repülőtér korszerűsítése és a közlekedési mestertervben szereplő beruházások megvalósítása” című beruházás érdekében kisajátított ingatlanokkal kapcsolatos eljárások lefolytatása. A beruházás az alábbi fejlesztéseket foglalja magában: a fel- és leszállópálya meghosszabbítása, a repülőgép-parkoló előterének bővítése, valamint a meglévő utasterminál bővítése.

A bizottság a kisajátított ingatlan fekvése szerinti Nyárádtő Város Polgármesteri Hivatalának székhelyén végzi tevékenységét mindaddig, amíg a kisajátított ingatlanra vonatkozó kártalanítás megállapításáról szóló határozatot ki nem bocsátják és azt az érintettek részére kézbesítik.

A törvényes keretek között kisajátított magántulajdonban levő ingatlanok lajstroma, amely tartalmazza a megye, a helység nevét, a kataszteri számot, a felületet (négyzetméterben) és a tulajdonos/birtokos nevét/megnevezését a kataszteri dokumentáció szerint, ki van függesztve Nyárádtő Város Helyi Tanácsának a székhelyén és a Maros Megyei Tanács internetes oldalán.

Az ELNÖK nevében
Szász Zoltán-Tibor
megyemenedzser

Aurelian Paul Cosma
FŐJEGYZŐ nevében

MAGYAR
VILÁG
CSÜTÖRTÖK 17⁵⁰

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Központosított ügyelet
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,
Csendőrség, Mentőállomás): 112

• Rendőrség - 0265/202-305

• SMURD (betegekkel
kapcsolatos információk)- 0265/210-110

• Sürgősség szolgálat:
- gyermekeknek - 0265/210-177

• Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal
- 0265/268-330

• Prefektúra - 0265/266-801

• Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
- 0265/262-907

• Gyulafehérvári Caritas, otthongondozó
szolgálat, 8–16 óra között: 0736-883-110

• Procardia Egészségügyi Központ
- Orvosi rendelők:
M. Eminescu u. 3. sz.:
- 0265/210-087

- Fizioterápia: Arany János u. 46. sz.:
- 0730-545-646

• Optika-Optofarm - 0265/212-304
- 0265/312 436

- 0265/250-120

- 0265/263 351

• Optolens szemsebészet - 0265/263-351

• Dora Optics - 0733-553-976
- 0733-553-976

• DIGI - 0365/400-401
- 0365/400-404

• Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929
- vidék - 0265/929

• Delgaz Grid - 0265/200-928
- 0800/800 928

• Aquaserv:
- hideg víz-csatorna - 0265/215-702

- közönségsszolgálat - 0265/208-888

- központ - 0265/208-800
- 08008 208-888

• Fogyasztóvédelmi hivatal - 021-9551

• Vasútállomás - 0265/236-284

• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés
(0-24 óra), professzionális
balzsamozás
Nemzetközi halottszállítás
- 0265/215-119
- 0744-282-710

• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)
- 0265/263-865

- koporsók, kellékek, - 0745-606-215

- koszorúk - 0745-606-269

- halottszállítás - 0758-047-604

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268-854-es telefonon.

SÍREMLÉK
AKCIÓ

-40%
KEDVEZMÉNNYEL

Minőségi gránit síremlékek

6 990 RON
kezdőáron

AKCIÓNK JÚLIUS 31-IG
ÉRVÉNYES!

Nyárádtő, Fő út, 446/B
(közel a sörgyárhoz)
Tel: 0265-328663, 0738-795191

A kép illusztráció

mk

<https://mentorkonyvek.ro/>

Mentor Könyvek

Dr. Antalka
Ágota

Egy
kolibri
család
hétköznapijai

Spălătorie și detailing auto

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060